

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan

Toimintakertomus 2022

Helsinki

Helsinki

Julkaisija Helsingin kaupunki
Suunnittelu ja taitto Kaimana Oy
Kuvat Helsingin kaupungin aineistopankki ja
MyHelsinki-materiaalipankki
Kannen kuva Maarit Hohteri
© Helsingin kaupunki 2023

Sisällys

1	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala	4
2	Toimialajohtajan katsaus	8
3	Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	10
4	Ympäristötavoitteet ja -toimet	20
5	Palvelutoiminnan toteutuminen	24
	Kirjasto	24
	Kulttuuri	28
	Liikunta	41
	Nuoriso	45
	Hallinto	48
6	Talouskatsaus	60
7	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ja sen jaostot	64
	Liitteet	74

1 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Arvot

- Osallisuus
- Vaikuttavuus
- Yhdenvertaisuus

Toiminta-ajatus

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ylläpitää ja parantaa eri-ikäisten helsinkiläisten mahdollisuuksia henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, sivistymiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen ja tukee Helsingin elinvoimaisuutta. Toimiala vastaa kirjastoaineistosta, museo- ja taidemuseokokoelmista sekä kulttuuriperinnön ylläpitämisestä. Se huolehtii kulttuuriympäristön vaalimiseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala toimii kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisuudessa.

Numerot kertovat

37 kirjastoa, 70 nuorisotilaa, 5 kulttuurikeskusta, 5 museota, 800 liikuntapaikkaa

Kiitos ja kumarrus, asiakkaamme:

NPS-suositeluindeksi: 42. NPS-indeksi kertoo, kuinka todennäköisesti asiakas suosittelee toimialan palvelua tai tuotteita ystävälleen tai kollegalleen.

Toimialan tulos

Tulot 33,3 miljoonaa euroa

Menot 241,0 miljoonaa euroa

Kate -205,0 miljoonaa euroa

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, organisaatiotilanne 31.12.2022

Vs. toimialajohtaja Laura Aalto

Kirjasto

Kirjastopalvelujen johtaja
Katri Vääntinen

Aluekirjastopalvelut
Keskustakirjasto Oodi
Kirjastoverkon yhteiset palvelut
Valtakunnalliset kehittämisselvit

Kulttuuri

Vs. kulttuurijohtaja
Reetta Heiskanen

HAM Helsingin taidemuseo
Kaupunginmuseo
Kaupunginorkesteri
Kulttuurikeskukset
Kulttuurin edistäminen

Liikunta

Liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Liikuntaan aktivointi
Liikuntapaikat
Ulkoilupalvelut

Nuoriso

Nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Itäinen nuorisotyö
Läntinen nuorisotyö
Pohjoinen nuorisotyö

Hallinto

Vs. hallintojohtaja Petteri Huurre

Hallinto-
palvelut

Henkilöstö-
palvelut

Kehittämis- ja
digitalisaatio-
palvelut

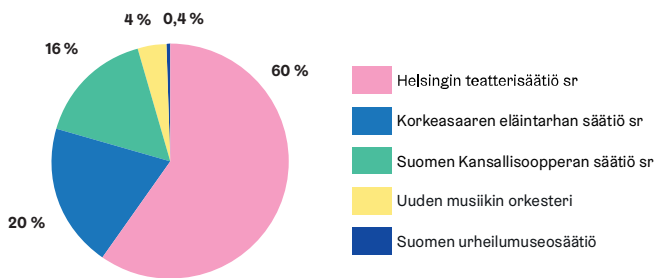
Talous- ja
suunnittelu-
palvelut

Viestintä- ja
markkinointi-
palvelut

Laitosavustukset

Kulttuuri

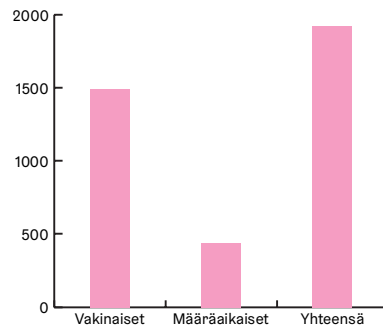
Yhteensä 22,8 miljoonaa euroa

Me kovalaiset

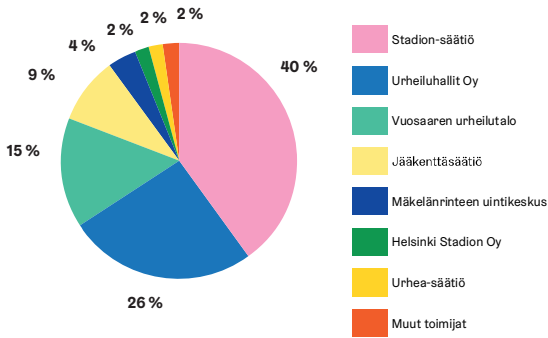
Henkilöstö

Keski-ikä oli kertomusvuonna 46 vuotta.

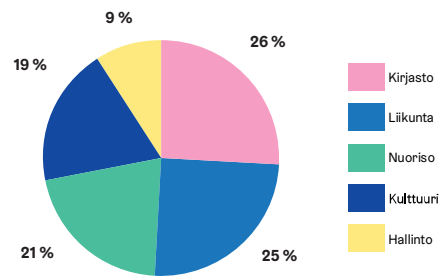

Liikunta

Yhteensä 15,2 miljoonaa euroa

Henkilöstömäärä eri palveluissa

2 Toimialajohtajan katsaus

”Kulttuurin ja vapaa ajan palvelujen käyttö palasi lähes koronaa edeltävälle tasolle”

Yhdessä toisten kanssa jaetuista kokemuksista ja eletyistä hetkistä syntyy käsityksemme Helsingistä. Helsingiläisyys on meille jokaiselle oman näköinen, mutta kaupunkikokemus syntyy vuoropuhelussa muiden kanssa. Ihmiset tekevät kaupungin.

Monet näistä jaetuista hetkistä syntyvät kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden parissa: tapahtumissa, harrastuksissa, hiihtoladuilla, konserteissa, kirjaston lukusalissa, oman kaupunginosan nuorisotalolla, ulkoliikuntapaikoilla, jumppasalissa tai teatterissa. Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut tuovat helsinkiläiset yhteen. Tehtävämme on ylläpitää ja parantaa eri ikäisten helsinkiläisten mahdollisuuksia hyvinvointiin, sivistymiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen. Tästä syntyy Helsinkiin urbaania elämää, elinvoimaa ja kokemusmerkityksellisestä arjesta.

Viime vuonna tuotimme kulttuurin ja vapaa-ajan palveluissa yli 22 miljoonaa käyntikertaa. Se on aivan valtava määrä kohtaamisia ja ainutkertaisia kokemuksia kaikenikäisille helsinkiläisille. Lukua voi suhteuttaa siten, että jokainen helsinkiläinen käytti yli 30

kertaa vuoden aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tuottamia palveluita.

Viime vuoden tärkein tehtävämme oli saada helsinkiläiset palaamaan palveluittemme pariin koronapandemian jälkeen. Vuoden iloisin uutinen olikin se, että kulttuurin ja vapaa-ajan palvelujen käyttö palasi lähes koronaa edeltävälle tasolle. Kirjastojen, museoiden, nuorisotilojen, liikunta- ja kulttuuripalvelujen kävijämäärät olivat nousujohteiset. Liikunta- ja museissa jopa ylitettiin niille vuodelle 2022 asetetut käyntimäärätavoitteet.

Tämä oli iso onnistuminen kolmantena peräkkäisenä poikkeusvuonna. Koronan vuoksi tammikuusta maaliskuun alkuun suurin osa kulttuurin ja vapaa-ajan tiloista oli suljettuina. Kuroimme alkuvuodesta isoilta näyttäneitä vajetta hyvin kiinni loppukevään, kesän ja syksyn 2022 aikana.

Vuotta 2022 leimasi vaikeus ennakoita. Eri-tyisesti iäkkäämmät helsinkiläiset eivät koronapandemian jälkeen uskaltaneet täysin palaamaan kulttuurin ja liikunnan palvelujen pariin. Lisäksi toimintaympäristössä tapahtui uusi turvallisuudentunnetta järjestyttynyt kriisi, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaan se vaikutti ennen kaikkea kohonneina energiakustannuksina. Tämä aiheutti haasteita talouden ennakoinnissa.

Viime vuosi oli toivon vahvistamisen vuosi. Lähikirjastoja, kulttuurin tapahtumia, museoita, ulkoliikuntapaikkoja, uimahalleja, ohjattuja liikuntatunteja, nuorison tiloja ja harrastuksia sekä monia muita palveluitamme tarvittiin ehkä juuri viime vuonna enemmän kuin koskaan aiemmin. Kaikissa näissä palveluissa kulttuurin ja vapaa-ajan työntekijät olivat päivittäin kohtaamassa helsinkiläisiä ja vakuuttamassa, että aina kannattaa lähteä liikkeelle. Tästä lämmin kiitos toivon rakentajille, toimialan noin 1900 työntekijälle.

Uskoa tulevaan tulevaan rakennettiin peruspalvelujen lisäksi vuosille 2022 ja 2023 kohdennetulla koronapalautumisrahalla. Kaupunginhallituksen myöntämällä erillisäärärahalla vahvistettiin kulttuurin, liikunnan ja nuorison avustuksia, tuotettiin kulttuuriohjelmaa kesäkaudella alueellisiin kulttuurikeskuksiin ja keskustaan, parannettiin lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia sekä tuettiin ikään-tyneiden hyvinvointia ja liikkeelle lähtemistä muun muassa kohdentamalla lisää ohjatun liikunnan tunteja ikäihmisille sekä parantamalla ulkoliikunnan harrastamisen paikkoja.

Kaikissa palvelukokonaisuuksissa vietiin vuoden aikana eteenpäin edellisenä vuonna hyväksytyä toimialan palvelustrategiaa. Palvelustrategia määrittää, miten kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala osallistuu kulttuurin ja vapaa-ajan palvelutuotantoon – tekemällä itse, palveluostojen, yhteistyöhankkeiden ja avustustoiminnan kautta. Kattava verkosto kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita syntyy yhteistyössä laajan toimijaverkon kanssa. Syksyllä valmisteltiin tarkempaa palveluverkoston kotarkastelua, joka tehdään vuoden 2023 aikana.

Ilahduttavaa oli, että onnistuimme yhdessä muiden toimialojen ja kaupunginkanslian kanssa viemään eteenpäin merkittäviä yhteisiä muutoksia, jotka parantavat kaupunkilaisten palveluja ja kokemusta Helsingistä. Kaupunkistrategian mukaisesti Helsingin tiloja pyritään saamaan laajempaan ja tehokkaampaan käyttöön. Viime vuoden aikana tilojen väliaikaiskäyttöä kulttuurin ja taiteen ammatilaisten käyttöön Etelä-Haagan ja Vuosaaren vanhoissa kouluissa. Lisäksi vietiin eteenpäin kaupunkiyhteistä tilavarauspalvelua, joka avaa ensi vuoden aikana merkittävästi uusia tiloja kaupunkilaisten ja järjestöjen käyttöön.

Menneet poikkeusvuodet ovat vahvistaneet ymmärrystämme siitä, että merkitykselliseen elämään kuuluu aktiivinen kansalaisuus yhdessä muiden kanssa. Ihmiset kaipaavat yhdessä toisten kanssa koettavia hetkiä ja hyvä kaupunki on sellainen, jossa ne ovat kaikkien saavutettavissa.

Laura Aalto
vs. toimialajohdaja

"Vuoden iloisin uutinen olikin se, että kulttuurin ja vapaa ajan palvelujen käyttö palasi lähes koronaa edeltävälle tasolle."

3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Keskeisin tavoitteemme oli saada kaupunkilaiset palaamaan koronavuosien jälkeen kirjastoihin, museoihin, nuorisotaloihin, kulttuurikeskuksiin ja liikuntapalvelujen pariin meille asetetut sitovat ja toiminnalliset tavoitteet saavuttamalla.

Sivovat toiminnan tavoitteet

Sivovat tavoitteet olivat toiminnan jälleenerkentäminen ja toiminnan tehostaminen. Toiminnan jälleenerkentämisen tavoitteeseen yltäminen oli hilkulla toteutua, sillä tulos saavutettiin 98%:sti. Toiminnan tehostamisen tavoitteen saavutti neljästä palvelukokonaisuudesta yksi.

Toiminnan jälleenerkentäminen

Pyrimme palauttamaan kirjastojen sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelujen vetovoimaisuuden koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Tavoitteeseen pääsyä mittasimme digitaalisten ja fyysisten käyntikertojen yhteenlasketulla määrällä ja tavoitteena oli 22 827 000 käyntikertaa. Toteutuma oli 22 341 879 käyntikertaa eli tavoite saavutettiin 98 prosenttisesti.

Osa toimialan palveluista oli alkuvuodesta koronarajoitusten vuoksi kiinni, eivätkä asi-

akkaat palanneet rajoitusten päätyttyä niiden pariin yhtä runsain määrin kuin odotimme. Kesä- ja syyskaudella fyysisten käyntikertojen määrä oli ennakoitua parempi pääosin onnistuneiden kesätoimintojen ansiosta erityisesti liikuntapalveluissa. Fyysisille käyntikerroille asetettua tavoitetta emme saavuttaneet. Tavoite oli 18 827 000 ja toteuma 18 087 117, joten jäimme tavoitteesta 739 885 käyntikertaa.

Digitaalisten käyntikertojen tavoite sen sijaan ylittyi pääosin korona-aikana kehitettyjen uusien palvelujen sekä Varaamo-palvelun kasvaneiden käyntikertojen ansiosta. Tavoitteena oli 4 000 000 ja toteuma oli 4 254 762 digitaalista käyntikertaa, joten tavoite ylitettiin 254 762 käyntikerralla.

Toiminnan tehostaminen

Toiminnan tehostumista mittasimme yksikkökustannuksella, jonka määrittelimme palvelukokonaisuuksittain. Mittarilla pyrimme ohjaamaan toimintaa ja johtamista tehokkaasti huomioiden se, että toiminnan volyymit eri palvelukokonaisuuksissa vaihtelevat paljon. Mittari noteeraa palvelukokonaisuuksittain toiminnan tulot ja menot suhteessa aikaansaantuihin suoritteisiin. Näin pyrimme osoittamaan

Kuva: Julia Kivela

palvelukokonaisuuksien toiminnan panoksen ja tuotoksen suhdetta.

Palvelukokonaisuuksien yksikkökustannukset 2022

Ainoastaan kulttuuripalveluissa yksikkökustannukset alittivat tavoitetason. Pääsimme hyvään tulokseen, koska käyntikertoja oli tavoiteltua enemmän ja nettomenot jäivät talousarviota pienemmiksi.

Liikuntapalveluissa yksikkökustannukset nousivat tavoiteltua korkeammiksi. Käyntikertoja saavutimme tavoitetta enemmän, mutta liikuntapalvelujen menot nousivat muun muassa kohonneiden energiakustannusten vuoksi niin paljon, että saadulla tulokertymällä ei pystytty kompensoimaan kohonneita kustannuksia.

Myös nuoriso- ja kirjastopalvelujen yksikkökustannukset olivat korkeammat kuin tavoite. Molempien palvelukokonaisuuksien nettomenot olivat talousarviota pienemmät, mutta koska käyntikerrat jäivät alle tavoitetason, ei yksikkökustannustavoite toteutunut.

Muut toiminnan tavoitteet

Kaikille kaupungin neljälle toimialalle oli asetettu viisi yhteistä toiminnan tavoitetta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala onnistui saavuttamaan tavoitteista kolme, jotka olivat

- » lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen
- » kaupunkiudistusalueiden toimenpideohjelma
- » lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin parantaminen

Toteutumatta jäivät

- » ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen
- » alle 30-vuotiaiden työllistymisen ja työllistymisen valmiuksien parantaminen

Palvelukokonaisuuksien yksikkökustannukset 2022

Palvelukokonaisuus	Tavoitetaso korkeintaan / €	Toteuma / €
Kirjasto	4,08	4,47
Kulttuuri	24,56	21,59
Liikunta	6,55	6,58
Nuoriso	24,15	26,66

Vahvistimme nuorisopalvelujen tietoperustaa, jotta voisimme suunnata resursseja ja palveluita enemmän tukea tarvitseville nuorille.

Kuva: Jussi Hellenen

Toteutuneet toiminnalliset tavoitteet

Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen

Tavoitteenamme oli parantaa yhdessä yleishyödyllisten yhteisöjen ja muiden kumppaneiden kanssa 3.–6.-luokkalaisten mahdollisuuksia osallistua koulupäivän yhteydessä järjestettäviin harrastusmahdollisuuksiin. Toinen tavoite oli parantaa 7.–9.-luokkalaisten kohdennettujen palvelujen löydettävyyttä.

Kaupungin ja järjestöjen työnjakoa harrastustoiminnan tarjoajina selvensimme yhdessä kumppaneiden ja muiden toimialojen kanssa. Harrastusmahdollisuuksien parantaminen oli toimialojen yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoite, jota mittasimme toimenpiteiden toteutumisasteella ja tavoite toteutui.

Harrastuksia järjestettiin 129 koulussa ja lähes 150 toimipisteessä koulun yhteydessä. Maksuttomiin, laadukkaisiin ja mieluisiin harrastuksiin pystyi osallistumaan joko koulun tiloissa tai niiden välittömässä läheisyydessä.

Harrastusmahdollisuuksia toteutimme lapsille ja nuorille suunnatun harrastuskyselyn tulosten pohjalta yhdessä kumppaneiden kanssa. Harrastustunteja kertyi yhteensä 17 864 ja harrastajien määrä oli 5 960.

Syyskaudella aloitimme uuden toimintamallin nimeltään "etsivä harrastustyö", jossa kolme alueellista harrastustyön ohjaajaa etsi harrastamattomia nuoria ja auttoi heitä mukaan toimintaan. Lisäksi kehitimme mallia, jossa jo olemassa olevien rakenteiden kautta saadaan parempaa ohjausta harrastamattomille.

Kaupunkiudistusalueiden toimenpideohjelman laatiminen ja toteuttaminen yhteistyössä muiden toimialojen ja kumppaneiden kanssa

Tavoitteena oli, että toimiala käynnistää kaupunkiudistusalueilla toimenpiteitä, jotka vahvistavat toimialan alueellista yhteistyötä, edistävät kaupunkiyhteistä aluesuunnittelua sekä vahvistavat alueiden vetovoimaisuutta ja omaleimaisuutta. Toimiala osallistui kaupunkiudistusalueiden toimenpideohjelman laatimiseen ja aluerakentamisen johtoryhmä hyväksyi sen. Hankkeet käynnistyivät aikataulunsa mukaisesti, vuonna 2022 alkoi muun muassa Helsingin mallin eli osallistavan alueellisen kulttuurityön mallin projektit Malmilla ja Kontulassa. Tavoitteen toteutumista seuraisimme toimenpiteiden toteutumisasteella ja se toteutui.

Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin parantaminen kaupunkiyhteisesti monialaisin toimenpitein ja osallisuutta vahvistamalla

Tavoitetta seuraisimme toimenpiteiden toteutumisasteella ja se toteutui.

Tavoitteena oli suunnata nuorisotyötä NUPSin (Nuorisotyön perussuunnitelma) mukaisesti nuoruuden edunvalvonnan vahvistamiseen sekä nuorten kaveruuden, yhteisöllisyyden ja toiminnallisuuden vahvistamiseen.

Vahvistimme nuorisopalvelujen tietoperustaa, jotta voisimme suunnata resursseja ja palveluita enemmän tukea tarvitseville nuorille. Työssä sovelsimme myönteisen erityiskohtelun tietomallia, jonka hyödynnettävyyttä kehitimme edelleen kaupunginhallituksen digitaalisaatio-ohjelman erillisrahoituksella.

Myönteisen erityiskohtelun erillisrahoituksella on lisätty nuoriso-ohjaajien määrää eri alueilla ja toiminnoissa. Näiden toimenpiteiden lisäksi nuorisopalvelut on toteuttanut useita toimintoja ja hankkeita, joilla edistetään nuorten hyvinvointia ja ehkäistään ongelmien syventymistä. Tällaisia toimintoja ovat muun muassa:

- » etsivä ja jalkautuva nuorisotyö
- » yksinäisyystyö
- » pääkaupunkiseudun kuntien yhteinen hanke nuorten väkivaltaan puuttumiseksi
- » Luotsi-toiminta
- » romanityö
- » Sairaalanuorisotyö-hanke
- » Sankarit-toiminta vammaisille nuorille
- » Sateenkaareva nuorisotyö

Lisäsimme nuoriso-ohjaajien määrää kouluilla ja kehitimme työtämme laajasti myös koulunuorisotyön hankkeessa. Suunnitelmallisesti tuimme 1 420 nuorta ja lisäksi toteutimme yksilöllisen tuen prosesseja nuorille eri toiminnoissa yhteensä 6 476 kertaa.

Toisena tavoitteena oli kouluttaa kaupungin henkilöstöä mielenterveysosaamisessa sekä vahvistaa nuorisotyötä tekevän henkilöstön kykyä ennaltaehkäistä mielenterveyshaittojen pahentumista ja tunnistaa nuorten välisiä mahdollisia konflikteja etukäteen.

Nuorisopalveluiden osaamista nuorten mielenterveyden ja hyvinvoinnin tukemiseksi vahvistimme kouluttamalla henkilöstöä laajasti Common Approach (CA) -malliin. Koulutuksia toteutui kaikkiaan 16 ja niihin osallistui yhteensä noin 250 nuorisopalveluiden työn-

tekijää. Tavoitteena oli vahvistaa nuorisotyön arjessa tapahtuvaa osaamista, ehkäistä ja tunnistaa mielenterveysongelmien pahentumista sekä lisätä ymmärrystä nuoren hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä kokonaisvaltaisesti. Nuorisopalveluista kaksi työntekijää osallistui CA-mallin kouluttajakoulutukseen sekä mallin koulutus- ja käyttömateriaalien tuottamiseen.

Nuorisopalvelut on ollut mukana kaupungin nuorten mielenterveyspalveluketjujen kehittämistyön osahankkeissa sekä kehittämässä monialaisia verkostoja lasten ja nuorten hyvinvoinnin tueksi. Lisäksi henkilöstöä on osallistunut lähisuuhdeväkivallan ehkäisyhankkeen koulutuksiin sekä Helsinki Mission kanssa yhteistyössä toteuttaviin yksinäisyystyön koulutuksiin.

Nuorten välisten konfliktien tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi tehtävää työtä on tehty toimialan yhteishankkeessa Moniääninen Helsinki – Dialogiset palvelut ja hyvät väestösuhteet kaupunkiudistusalueilla. Hankkeessa koulutettiin noin 270 henkilöä vastakkainasettelujen tunnistamiseen ja polarisaatiostrategiiseen malliin. Osaamista on vahvistanut myös henkilökunnan osallistuminen antirasistisen nuorisotyön koulutukseen.

Nuorten väkivaltaisen käyttäytymisen ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi aloitimme opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella pääkaupunkiseudun yhteisen kaksivuotisen kehittämishankkeen. Hankkeen tavoitteena on löytää hyviä malleja nuorten väkivaltaisen käyttäytymisen ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi.

Lisäksi tavoitteena oli organisoida ehkäisevä päihdetyö uudelleen ja lisätä sen vaikuttavuutta. Ehkäisevä päihdetyö organisoitiin

kaupunkitasoisesti uudelleen, kun nuorten ehkäisevä päihdetyö Klaari Helsinki siirtyi nuorisopalveluista toimialan hallintoon perustettuun uuteen ”keskitetyt hyvinvoinnin edistämisen palvelut” -yksikköön. Klaari Helsinki vastaa aiempaa paremmin kaupunkilaisten ehkäisevän päihdetyön tarpeeseen, koska se huomioi kaikki ikäryhmät.

Nuorten ehkäisevässä päihdetyössä selvitimme Valintojen stoori -menetelmän vaikutavuutta siihen osallistuvilta 6.-luokkalaisilta, opettajilta ja toimijoilta. Valintojen stoori on 6.-luokkalaisille suunnattu tunne-, turvataito- ja päihdekasvatusmenetelmä.

Toteutumatta jääneet toiminnalliset tavoitteet

Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen

Ikäihmisten liikkumisen ja liikkeelle lähtemisen esteitä poistimme selkeyttämällä kaupungin toimialojen sekä kolmannen ja yksityisen sektorin työnjakoa. Lisäksi lisäsimme ikäihmisten liikkumista ja liikuntaan liittyvää neuvontaa, asiakasohjausta ja palvelutuotantoa yhdessä kumppaneiden ja muiden toimialojen kanssa.

Jatkoimme koronapandemian aikana käynnistettyä digitaalista palvelukehittämistä. Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen oli toimialojen yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoite, ja sitä mittaamme toimenpiteiden toteutumistasasteella. Tavoite toteutui ”vain” 92 prosenttisesti, koska osatavoite vastuiden ja roolien määrittelystä kumppaneiden ja muiden toimialojen kanssa jäi osittain toteutumatta.

Ikäihmisten liikkumisen alueellinen data-analyysi valmistui huhtikuussa 2022. Sen avulla tunnistimme kaupungin ikääntyneille tarjoaman ohjatun liikunnan keskeisiä katvealueita.

Ikääntyneiden ohjattuihin liikuntaryhmiin teimme kaupunkiyhteistä tasoluokitusta kaikkien palvelua tuottavien tahojen eli liikuntapalveluiden, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelukeskusten, työväenopiston ja Urheiluhallien kanssa. Liikuntaryhmät päätimme jakaa viiteen eri tasoon, joista tasolla 1 liikunta on helppoa ja tasolla 5 haasteita tarjoavaa. Tasoluokitus otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana.

Ikääntyneille suunnatun hel.fi-verkkosivuston suunnittelu käynnistyi suunnitelman mukaisesti ja sivuston käyttöönoton valmistelu toteutui.

Määrittelimme ja konseptoimme toimialan uuden kaveritoiminnan muodon. Kaveritoiminnan koordinoiminen ja välityksen hankinta-prosessin käynnistimme keväällä ja saimme kilpailutuksen päätökseen joulukuussa.

Ikääntyneille suunnatuissa etäpalveluissa käytettäviä työkaluja sekä kohderyhmiä selvitimme muun muassa Kanneltalossa toteutetun pilotin sekä Lämpio-verkkosivuston kanssa tehtävän yhteistyön avulla. Järjestimme henkilöstölle koulutuksen asiakaslähtöiseen palveluiden tuottamiseen ja vahvistimme viestintää.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan yhteistyötä edistävä kulttuurisen vanhustyön alueellisen yhteistyön pilotti onnistui. Laajensimme osallistujajoukkoa alkuperäisistä kulttuuri- ja palvelukeskuksista koskemaan myös muita kulttuuripalveluita sekä kirjastoa. Alueellista

Kuva: Katja Tahja

yhteistyötä tukevan tapaamisen ja koko pilotin tuloksena syntyi yhteistyöverkosto sekä kummankin toimialan eri palveluiden välille että alueellisesti.

Parannamme alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia

Tavoitteena oli vahvistaa nuorten työelämäkokenuksia ja -valmiuksia kesäsetelien avulla ja antaa näin nuorille positiivinen ensimmäinen työkokemus. Tavoitteen toteutumista seuraisimme kesäsetelin käyttöasteella. Tavoite ei toteutunut.

Kesäsetelin sähköinen järjestelmä valmistui ja jaoimme kesäseteleitä hakemusten perusteella kahdelle ikäluokalle 5 114 kappaletta. Muutamia satoja jouduimme hylkäämään joko väärän kohderyhmän tai kotikunnan perusteella. Kesäseteleiden palautusprosentti oli 36,8 prosenttia, joka noudattelee edellisvuosien käyttöastetta. Palautuneista kesäseteleistä 69,4 prosenttia oli yhdeksäsluokkaisten ja 30,6 prosenttia toisen asteen ensimmäisen lukuvuoden oppilaita.

Nuoria työllistyi kesäsetelin avulla eniten liikunta- ja vapaa-ajan tehtäviin, toiseksi eniten ravintoloihin ja kahviloihin ja kolmanneksi eniten toimisto- ja media-alalle. Suurin osa työnantajista oli Helsingistä, mutta nuoria työllistyi myös muualle Suomeen, kuten Kuopioon (23 työnantajaa) ja Rovaniemelle (19 työnantajaa).

Ikäihmisten liikkumisen ja liikkeelle lähtemisen esteitä poistimme selkeyttämällä kaupungin toimialojen sekä kolmannen ja yksityisen sektorin työnjakoa.

4 Ympäristötavoitteet ja -toimet

Työlistalla energiansäästötoimia, sähköautohankintoja ja luonnon monimuotoisuuden vaalimista

Työ kaupunkistrategiassa mainittujen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi jatkui monella saralla ja monin keinoin. Syyspuolella varauduimme energiapulaan esimerkiksi sisätilojen lämpötilaa laskemalla.

Vuonna 2022 toimialalla oli sertifioitua ympäristöjärjestelmät käytössä kaupunginkirjaston, nuorisoin ja liikunnan palvelukokonaisuuksilla sekä kaupunginmuseolla, kaupungin taidemuseolla ja Helsinki Biennaalilla. Toimialan palveluissa oli yhteensä yli sata nimettyä ekotukihenkilöä, joista monet osallistuivat vuoden aikana erilaisiin kaupungin henkilökunnalle suunnattuihin ympäristöasioiden koulutuksiin, tapaamisiin, tietoisuuteen tai tutustumiskäynteihin.

Levitimme ympäristötietoutta tapahtumissa ja tiedottamalla

Kaupunginkirjasto on omistajana valtakunnallisessa Kirjastojen ympäristötietoisuus 2020-luvulle -hankkeessa. Kirjasto ja nuorisopalvelut sekä pienemmässä määrin myös muut palvelut järjestivät asiakkaille ja kaupunkilaisille ympäristöaiheista toimintaa, tapahtumia, näyttelyitä, kampanjoita ja tiedotusta yhdessä muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Ilmastomuutoksen ehkäiseminen ja energiansäästö tiiviisti agendalla

Toimialan edustaja osallistui kaupungin ilmastomuutokseen sopeutumisen työryhmän työhön.

Maailmantilanteen vuoksi vuonna 2022 vakavaksi uhaksi nousi energiapula ja tavoitteeksi tuli energian säästäminen. Toimialalla toimi syyskauden ajan asiaan paneutunut työryhmä, jonka tehtävänä oli kartoittaa energiansäästökohteita ja neuvoa työyksiköitä energiansäästötoimenpiteiden toteuttamisessa.

Uutta hankittaessa otimme aiempaa määrätietoisemmin huomioon vastuullisuuden ja ympäristöystävällisyyden.

Kuva: Julia Kivela

Syys- ja talvikauden kattaneita tilapäisiä energiansäästötoimenpiteitä sekä pysyviä energiansäästötoimia toteutimme useita: laskimme sisälämpötilaa, paransimme lämmitys- ja talotekniikkaa sekä vedenkäsittelylaitteistoja, uusimme ulkoalueiden sekä kiinteistöjen sisätilojen valaistusta ja valaistuksen ohjausta. Uusimme työkoneita ja laitteita energiatehokkaammiksi. Useiden toimipisteiden osalta esitimme kaupunkiympäristön toimialalle selvitettäväksi mahdollisuuksia vaihtoehtoisten energiamuotojen käyttämiseksi.

Hankimme sähkökäyttöisiä autoja ja työkoneita polttomoottorikäyttöisten sijaan

Edistimme kestävien liikkumismuotojen käyttöä parantamalla jalankulun ja pyöräilyn mahdollisuuksia sekä jatkoimme sähköautojen latausinfra suunnittelua asiakaspysäköinti-paikoille. Uutta hankittaessa otimme aiempaa määrätietoisemmin huomioon vastuullisuuden ja ympäristöystävällisyyden. Muun muassa uusia ajoneuvoja ja työkoneita hankittaessa päädyimme sekä sähkökäyttöisiin että aiempaa vähäpäästöisempiin merkkeihin.

Poistimme vieraslajeja ranta-alueilta ja saarista luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi

Toimialan edustajat osallistuivat Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman laadintaan sekä ohjelman toteutuksen käynnistämiseen. Tähän liittyen poistimme haitallisia vieraslajeja ja teimme torjuntatoimenpiteitä useilla ranta- ja liikunta-alueilla sekä ulkoilusaarilla ja -alueilla.

Ranta-alueilla toteutimme myös useita siivoustoimia yhdessä eri asiakasryhmien, yhteistyökumppaneiden ja muiden tahojen kanssa sekä osallistuimme yhteistyötahojen järjestämiin siivoustalkoisiin. Toimialan henkilöstöä osallistui luonnonsuojelualueiden ja suojeltujen luontotyyppien siivous- ja hoitotöihin sekä uusien luonnonsuojelualueiden perustamisen suunnittelukokouksiin. Toimiala oli edustettuna myös luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien ohjausryhmien työssä.

Tehostimme kalusteiden, koneiden ja laitteiden kierrätystä

Toimialan yksiköissä edistimme kalusteiden, koneiden ja laitteiden kierrätystä ja uudelleen-käyttöä. Osallistuimme myös rakentamisen maa-ainesten ja materiaalien kiertotaloustoimintahankkeisiin.

Kaupunginkirjasto perusti työryhmän kirjaston tavaralainauksen kehittämiseksi ja koordinoimiseksi. Kirjasto myös laajensi ja monipuolisti aktiivisesti esine- ja tavaralainautointiansa muun muassa aloittamalla yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa kausiliikuntavälineiden lainautointinnan asiakkailleen. Lainattavista esineistä ja tavaroista tiedotimme aktiivisesti kirjastojen Helmet.fi-sivuilla. Toimialan tilapalveluyksikkö ja liikuntapalvelut tekivät yhteistyössä Helsingin kaupungin rakentamisen kiertotalousklusterin kanssa kehitystyötä kierrätysmateriaalista toteutettavan konseptivarastokatkoksen aikaansaamiseksi liikuntapaikoille.

5 Palvelutoiminnan toteutuminen

Asiakkaat palasivat kirjastoihin ja tapahtumatarjonta kasvoi

Vuosi 2022 oli vilkas kirjastovuosi, vaikka vielä alkuvuonna koronarajoitukset vähensivät kirjastojen palvelutarjontaa ja kävijämääriä. Edistimme kaupunkistrategian tavoitetta lukemisen ja lukutaidon pääkaupungista monenlaisilla tapahtumilla sekä laajentamalla kirjastojen omatoimikäyttöä.

Kirjastokäyntejä kirjasimme 6,4 miljoonaa ja lainauksia 8,7 miljoonaa. Tapahtumia järjestimme 5 703 kappaletta ja niihin osallistui 140 540 asiakasta. Perinteisten kirjailijavierailuiden, satutuntien ja digineuvonnan lisäksi kirjastoissa oli tarjolla muun muassa monilukutaitoon ohjaavan Skidipelin peluuta, runokahviloita, lautapeli-iltoja, jazzin maailmoja, testamenttiluento, keskustelua Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan, residenssirunoilijoita, musiikillinen satuleikki ja Mikko Mallikkaan 50-vuotissynttärin. Kirjastoissa keskusteltiin myös sosiaalisesta mediasta, siellä ”öyhöttämisestä”, salaliittoteorioista ja nettihuijauksista.

Kuntien yhteinen e-kirjastohanke edistyi Helsingin johdolla

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama kuntien yhteinen e-kirjastoratkaisu eteni kohti käyttöönottoa. E-kirjaston tekniseksi alustaksi valittiin avoimen lähdekoodin sovellus ja palvelun sisällöistä neuvoteltiin kustantajien, kirjailijoiden ja tekijänoikeuksien haltijoiden kanssa. E-kirjaston myötä kirjastojen asiakkaille rakentuu nykyistä tasa-arvoisempi pääsy digitaalisten aineistojen pariin.

Selvitimme keinoja lainauksen lisäämiseksi koronapalautumishankkeena

Kaupunginkanslian rahoittamana koronapalautumishankkeena kirjasto selvitti, miten aineiston hyllysisjoittelulla ja suosittelulla voidaan edistää lainausta.

Ukrainan suurlähettiläs Olga Dibrova vieraili Oodissa kaksi kertaa.

Omatomikäyttö laajeni Lauttasaaren, Viikin ja Paloheinän kirjastoihin

Asiakkaiden omatoimista kirjaston käyttöä palveluajkojen ulkopuolella laajensimme Lauttasaaren, Viikin ja Paloheinän kirjastoihin. Vuoden aikana jouduimme myös osittain rajoittamaan omatoimikäyttöä järjestyshäiriöiden vuoksi.

Keskustakirjasto Oodi tuki näyttävästi Ukrainaa – suurlähettiläs vieraana kahteen otteeseen

Alkuvuosi oli Oodissa hiljainen, koska tapahtumia sai järjestää vasta koronarajoitusten päätyttyä helmikuun puolivälissä. Käyntien määrä alkoi kasvaa keväällä, ja ihmiset pidensivät vähitellen talossa viettämänsä aikaa. Aluehallintoviraston rahoittaman Kirjallisuuden talo -hankkeen turvin järjestimme kirjailijavierailuja ja kokonaisen Kirjajuhlat-viikonlopun.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan näkyi Oodissa monin tavoin. EU@Oodi liittyi EU:n kampanjaan, jossa Ukrainan lippu nostettiin salkoon 25. helmikuuta. Kampanjan jälkeen Oodi otti liputuksen vastuulle. Ukrainalaisien yhdistys Suomessa lahjoitti Oodiin kirjoja, joista loimme ukrainankielisen kokoelman näyttely. Suurlähettiläs Olga Dibrova vieraili Oodissa kaksi kertaa, ja kesällä järjestimme ukrainalaislasten kerhotoimintaa ja satutunteja. Joulukuussa ukrainalaisyhteisö järjesti joulutapahtuman Majansalissa.

Oodi toimii sananvapauden ja eriävien mielipiteiden näyttämönä

Yhteiskunnan polarisoituminen ja tapahtumatoiminnan vilkastuminen johtivat Oodissa myös yhteentörmäyksiin ja keskusteluun sananvapauden rajoista. Sinimusta Helsinki -yhdistys vaati tiloja poliittiseen toimintaansa vastatoimena People of colour -lukupiirille. Tämän kielsimme ja asian käsittely jatkuu viranomaisvalitusten kautta.

Pride-viikolla Oodissa piti satutunteja ulkoavaruuden satuhahmoksi pukeutunut drag queen. Aihe herätti mielipiteitä puolesta ja vastaan, ja asia huomioitiin myös mediassa.

Valtakunnallinen kirjastoysteistyö tiivistä ja tuottoisaa

Kirjaston valtakunnallisten kehittämisselvitelmien (VAKE) tuottamiin Kirjastot.fi-palveluihin tehtiin 5,7 miljoonaa verkkokäyntiä. Kysy kirjastonhoitajalta -palvelussa 244 kirjastoammattilaista 62 kirjastosta vastasi 8 300 kysymykseen. Uudessa Kirjastot.fi-sivustossa panostettiin kirjastoalan tiedon löydettävyyteen. Yleisten kirjastojen digitoiman aineiston määrä digipalvelussa oli jo yli 10 700. Kirjallisuuden verkkopalvelu Kirjasampo sisälsi tietoa yli 83 000 romaanista ja yli 65 000 kirjallisuuden tekijästä.

Kirjastokaistan tuottama Suomentajat lukijoiden luo -sarja julkaistiin Yle Areenassa Suomentajien salaisuudet -podcastina.

Teimme tiivistä yhteistyötä alueellista kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen, aluehallintoviraston, Kansalliskirjaston, kuntien yhteisen e-kirjastohankkeen ja Yleisten kirjastojen neuvoston kanssa. VAKella oli

edustus Finna-konsortion ja metatietovaranto Melindan ohjausryhmissä sekä keskeinen rooli Kohti metatietovisiota -projektissa. VAKE julkaisi paljon huomiota saaneen raportin Bloggari, vloggari, vinkkari, tapahtumanikkari ja nuorisotyöntekijä: nuorten kirjastotyöntekijöiden ammattikuva.

Ukrainankielistä aineistoa kansainvälisenä yhteistyönä koko Suomeen

Helsingin kaupunginkirjasto reagoi nopeasti tarpeeseen hankkia ukrainankielistä kirjallisuutta Venäjän hyökkäyssotaa paenneille. Saimme yhteistyössä koti- ja ulkomaisten toimijoiden kanssa aineistoa nopeasti tarjolle niin lapsille kuin aikuisillekin.

Kaukopalvelu lähetti muihin Suomen kirjastoihin ennätyselliset 12 600 siirtolainaa Monikielisen kirjaston kokoelmasta.

Kulttuuritarjontaa oli runsain määrin katsottavaksi, kuunneltavaksi ja koettavaksi

Kulttuurin kuluttajilla oli jälleen mistä valita. Koronarajoitusten päätyttyä tarjontaa oli museoissa, kulttuurikeskuksissa, verkkopalveluina ja musiikkitalossa. Kutsuimme kummilapsia kulttuurin pariin, jaoimme koronapalautumisen erillisrahoitusta ja kehitimme uusia yhteistyön muotoja eri toimijoiden kanssa.

HAM Helsingin taidemuseon säätiöittäminen päätökseen

Vuosi oli HAM Helsingin taidemuseon viimeinen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan organisaatiossa. Taidemuseosta tuli säätiöittämisen myötä yksi Helsingin tytäryhtiöistä.

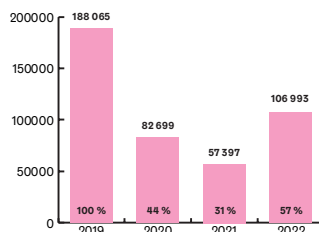
Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 16. marraskuuta 2022 kaupungin taidemuseon toiminnan ja henkilöstön siirtämisen HAM Helsingin taidemuseosäätiöön 1. tammikuuta 2023 alkaen. Säätiöittäminen myötä HAMista tuli kaupungin tytäryhtiö, jota rahoitetaan kulttuurin laitosavustuksilla. Kokoelmat jäivät kaupungin omistukseen.

Vuoden 2022 kuluessa HAMin tiloissa Tennispalatsissa nähtiin 12 näyttelyä. Näyttelyissä "Tanssi! – Liikettä kuvataiteessa 1880–2020" ja "Pehmo" museon omat kokoelmat nousivat pääosaan. Taidemaalari Viggo Wallensköldin laaja yksityisnäyttely kiinnosti yleisöä ja mediaa. Tanskalaisaiteilija Lilbeth Cuenca Rasmussenin ensimmäinen yksityisnäyttely Suomessa "I am not what you see" toi museotilaan sarjan esityksiä. Greta Hällfors-Sipilän ja Sulho Sipilän tuotantoa esitellyt näyttely nähtiin syksyllä 2022 myös Turun taidemuseossa. HAM-galleriassa oli esillä avoimen haun kautta valittujen viiden nykytaiteilijan näyttelyt.

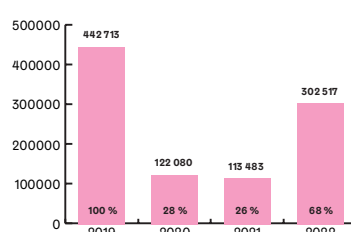
Helsinkiäisten yhteisestä taidekokoelmasta toimme 149 teosta esille 14 kohteeseen. Kirjastojen talletussuunnittelussa kiinnitimme huomiota lasten osastoihin. Taidekokoelmaa kartutimme hankinnoin ja lahjoituksin 107 teoksella. Julkisen taiteen teoksia valmistui 17, joista 14 toteutimme prosenttiperaatteella oppilaitoksiin, Kampin perhekeskukseen sekä julkiseen ulkotilaan.

Käynnit kulttuuripalveluissa ja -esityksissä 2019–2022

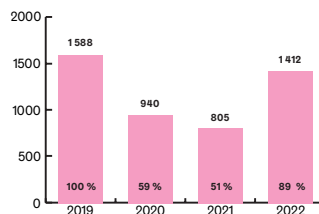
HAM

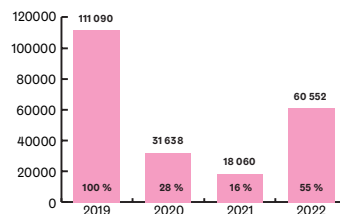
Kaupunginmuseo

Kulttuurikeskukset

Kaupunginorkesteri

Taidemuseokäynnit	
Lipun ostaneita	21 599
Museokorttikäyntejä	50 030
Ilmaiskäyntejä	34 028
Kaikki	105 657

Helsinki väreissä

VÄRIVALOKUVIA 1950–1970-LUVUILTA

Kaupunginmuseo julkaisi syksyllä Helsinki väreissä -kirjan, joka sai mediassa laajasti huomiota.

Kaupunginmuseo oli jälleen Suomen suosituin museo

Helsingin kaupunginmuseon museoperheeseen kuuluu viisi jäsentä: Hakasalmen huvila, Ratikkamuseo, Ruiskumestarin talo, Työväen asuntomuseo sekä Aleksanterinkadun kullmalla sijaitseva kaupunginmuseo, joka oli vuonna 2022 Suomen suosituin museo.

Helsingin kaupunginmuseossa kirjattiin vuoden aikana 240 495 käyntiä.

Vaikka kaikki museon toimipisteet olivat koronarajoitusten vuoksi kiinni maaliskuun loppupuolelle saakka, museokäyntejä kertyi yhteensä 318 991 kappaletta eli 72 prosenttia tavoitteena olleesta vuoden 2019 käyntimäärästä.

- » Avasimme uudistetun Ratikkamuseon 23. maaliskuuta 2022 ja neljännen kerroksen näyttelytilassa järjestimme kahdet avajaiset: "Rikki – kun mieli särkyy" keväällä ja "Horot – seksityöntekijöiden puheenvuoro" syksyllä.
- » Hakasalmen huvila avautui näyttelyllä "Rikoksen ja rakkauten kaduilla" 1. huhtikuuta 2022.
- » Kausimuseot Työväenasuntomuseo ja Ruiskumestarin talo palvelivat vain kesäkaudella, minkä lisäksi Ruiskumestarin talo tarjosi kävijöille joulutunnelmaa.
- » Lasten kaupunki juhli tasavuosia, kun museon avautumisesta tuli 10 vuotta.

Helsinki väreissä -teoksesta tuli bestseller

Kaupunginmuseo julkaisi syksyllä Helsinki väreissä -kirjan, joka sai mediassa laajasti huomiota. Ratikkamuseon uudistuksen yhteydessä julkaisimme lapsille suunnattu tietokirja Tarinoita ratikoista. Somessa kaupunginmuseo oli Suomen seuratuin kulttuurihistoriallinen museo.

Helsingin kulttuuriympäristön vaalimiseksi laadittiin oma ohjelma

Yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa laadimme kulttuuriympäristöohjelman, jossa nostamme esiin helsinkiläisten kulttuuriympäristöjen tärkeimmät ominaispiirteet ja alueelliset identiteetit. Ohjelmassa esitämme toimenpiteitä kulttuuriympäristöjen vaalimiseen ja suunnitteluun sekä kulttuuriympäristöjen hyödyntämiseen yhdessä kaupungin ja asukkaiden kanssa. Lisäksi ohjelmassa esitetään yhteisprosessien kehittämistä yhteistyössä kaupungin eri palvelujen ja yhteisöjen kanssa.

Uudistimme kaupunginorkesterin taiteellisen johtamisen mallin – suomalainen musiikki sai erityishuomiota

Helsingin kaupunginorkesterin kevätkauden 2022 ohjelmisto jatkoi edellisenä syksynä käynnistynyttä slaavilaisen alueen sinfonisen perinteen teemaa. Vuosi oli Susanna Mälkin viimeinen vuosi ylikapellimestarina. Koronapandemian vuoksi annettu yleisötapahtumien järjestämistä koskeva kiello päättyi helmikuun puolivälissä, ja kaupunginorkesteri

Kuuden sävellyksen kantaesitys vuonna 2022

- Kalevi Aho: Kaksoiskonsertto hullulle ja harpulle
- Alex Freeman: Ghost Light (A Choral Symphony in Three Parts)
- Olli Kortekangas: laulusarja Songs of Meena
- Antti Auvinen: Stabat Tiger Mater
- Sampo Haapamäki: Historia
- Matthew Whittall: Hiljaisuus puhuu

Kolme viimeksi mainittua kuuluvat Helsinki-variaatiot -tilaussävellyssarjaan.

sai jälleen esiintyä Musiikkitalossa aiempien suunnitelmien mukaisesti.

Julkaisimme huhtikuussa orkesterin taiteellisen johtamisen mallin uudistuksen. Orkesteri sai kolmihenkeisen taiteellisen johtoryhmän, johon kuuluvat ylikapellimestari, taiteellinen johtaja Jukka-Pekka Saraste, päävierailija ja toinen taiteellinen johtaja Pekka Kuusisto sekä vuosittain vaihtuva residenssisäveltäjä, joka on kaudella 2023–24 Anna Clyne. Taiteellisen johtoryhmän kausi alkaa nykyisen ylikapellimestarin Susanna Mälkin kauden päättyessä keväällä 2023.

Mälkin jäähyväiskausi käynnistyi syksyllä 2022 ja sen ohjelmiston teemana on Suomi ja suomalainen musiikki. Valtaosa konserttien kapellimestarivieraista on suomalaisia. Kotimaisia säveltäjänimiä ohjelmistossa on lähes kolmekymmentä ja soitettavista teoksista kantaesityksinä kuullaan viisi. Orkesterin 140-vuotisjuhlakausi käynnistyi elokuussa vierailuilla Edinburghin ja Luzernin festivaaleille.

HUOM – Historian unohtamat orkesterimusiikit -projektin työpajapäiviä oli vuoden aikana kaksi. Syyskaudella orkesterin pienryhmät suuntasivat kamarimusiikkikiertueelle kaupunginkirjaston toimipisteisiin. Vuonna 2020 syntyneet helsinkiläislapsset osallistuivat heille suunniteltuihin kummilapskonsertteihin.

Muun muassa Osmo Vänskä, Nathalie Stutzmann, Dalia Stasevska, Nuno Coelho ja Jukka-Pekka Saraste olivat orkesterin kapellimestarivieraina.

Orkesterin solisteja olivat muun muassa Kirill Gerstein (piano), kauden residenssitaiteilija Tabea Zimmermann (alttoviulu), Tristan ja Isolde -oopperan nimirooleja laulaneet Stuart Skelton ja Lisa Lindstrom, Leila Josefowicz (viulu) sekä viulistina ja kapellimestarina vierailut Pekka Kuusisto.

Toimintaa, koskettavia esityksiä ja hienoja tapahtumia kulttuurikeskuksissa

Tammi- ja helmikuussa voimassa olleet koronapandemiasta johtuneet kokoontumisrajoitukset estivät tapahtumien järjestämisen kulttuurikeskuksissa. Rajoitusten päätyttyä toiminta käynnistyi, mutta asiakaskunta lähti liikkeelle varovaisesti.

Jo kesän ulkoilmatapahtumat vetivät osallistujia, mutta suosio kasvoi syyskaudella, kun kaikkien talojen ohjelmatoiminta ja taideopetus pääsivät täyteen vauhtiin.

Kanneltalon 30 toimintavuotta juhlimme yhdessä asiakkaiden kanssa

Kanneltalo tiivistyi vuoden 2022 aikana yhteistyötä niin talon muiden palveluiden kuin alueella asuvien aktiivien kanssa. Palveluita, tuotantoja ja tapahtumia suunniteltiin koko-

	Konsertteja	Kuulijoita
Sinfoniakonsertit	41	49 574
Verkkokonsertit	17	138 061
Kamarimusiikki	16	
Lastenkonsertit	62	

Kulttuurikeskusten, Maunula-talon, Savoy-teatterin, Annantalon ja Caisan toimintaa numeroina

	Kannel-talo	Malmi-talo	Maunula-talo	Stoa
Tapahtumia, esityksiä ja näyttelyitä	352	381	183	352
Näissä käyntejä	54 894	90 768	40 154	95 120
Taideopetus	50	419	20	519
Näissä käyntejä	1 164	5 873	91	6 419
Digitaaliset käyntikerrat	6 406			18

	Vuo-talo	Savoy	Espan lava	Annantalo	Caisa
Tapahtumia, esityksiä ja näyttelyitä	210	132	119	178	140
Näissä käyntejä	69 385	54 346	117 437	48 256	19 614
Taideopetus	387			674	79
Näissä käyntejä	6 937			5 400	1 325
Digitaaliset käyntikerrat		150 000	190 672	2 300	109 595

naissuoksina resursseja yhdistäen. Asukasnäkökulma, saavutettavuus ja turvallisen tilan periaatteet läpäisivät kaikki tuotannot.

Kanneltalossa panostimme kotimaisiin kantaesityssarjoihin sekä kiinnostavaan vierailuohjelmaan. Myös kuukausittaiset bändikeikat toteutuivat siellä esityskauden aikana. Lisäksi tuotimme kahvilan stagelle eri-ikäisiä puhuttelevaa ohjelmaa ja Sitratorille tapahtumia.

Tuotimme yhteistyössä asukasaktiivien kanssa Kantsun kyläjuhlat osana Kanneltalon 30-vuotisjuhlallisuuksia. Moniheli ry:n jäsenjärjestöjen kanssa toteutimme African Day -tilaisuuden.

Kanneltalo tuotti ikäihmisille suunnattuja tuotantoja ja etäpalveluita vuonna 2022 runsaasti, ja niitä tullaan liittämään loppuvuonna käynnistyneen Lämpio-alustan tarjontaan.

Malmitalo järjesti ohjelmaa Ala-Malmin puiston tapahtumakokonaisuuteen

Vuoden merkittävin ponnistus oli Ala-Malmin tapahtumapuiston pilotti, jonka tavoitteena on uudistaa puisto tapahtumakäyttöön ja koko perheen kesäiseksi keitaaksi. Kymmenpäiväisen tapahtumakokonaisuuden aikana nähtiin 81 esintyjän voimin 24 esitystä ja saavutettiin 3 321 käyntikertaa.

Galleriassa esillä ollut Attiland - Lego-kaupunkinäyttely saavutti ennätyselliset 10 000 käyntikertaa, minkä lisäksi cosplayn SM-tapahtuma innosti nuoria paikalle joukoittain. Helsingin kaupunginteatterin, Malmitalon ja Helsingin mallin "Pääroolissa"-yhteistyöprojekti porautui nuorten elämään ja sen kaikki näytökset olivat loppuunmyytyjä. Malmitalon joulukadulla kävijät osallistuivat jouluisiin

työpajoihin ja kokeilivat teatteria, musiikkia, sirkusta ja elokuvia.

Stoa tarjosi koettavaa salissa ja torilla

Stoan aukiolla järjestetyt Elojuhla ja Kauhua kakaroille -tapahtuma keräsivät väkeä tungokseksi saakka. Itäkeskus stand up -klubit vetivät salin täyteen ja kukkivat katsojien nauruhermoja useana iltana vuoden mittaan.

Saliohjelmistossa saivat ensiesityksensä Susanna Leinonen Companyn Juuret ja Race Horse Companyn Rompecabezas. Lokakuussa sali täyttyi arabiankielisestä yleisöstä Mais Harbin & The Arabic Ensemblen esiintyessä.

Keväällä Museum of Impossible Forms kuratoi Stoan galleriaan sodan ja rauhan teemoihin purettavan mediataidenäyttelyn. Syyskuussa kansainvälisen Drifts-festivaalin ohjelma koostui performanssi- ja kuvataiteesta, nykytanssista, musiikista ja elokuvista.

Taidekasvatuksen tähtihetkiin kuului kulttuurikurssi Taidetta ja metsäpolkuja, jossa seitsemän ammattikoulujen S2-ryhmää tutustui kotikaupunkiinsa taide-elämysten ja metsätietien kautta

Vuotalon kesäpäihatoiminta viihdytti pimenevinä elokuun iltoina

Vuoden mieleenpainuvimpiin taide-esityksiin nousi yhteistyötuotantona taidekollektiivi WAUHAUSin kanssa toteutettu kolmipäiväinen Huolenpidon piirit. Tapahtuma tutustutti hoivan olomuotoihin puheenvuorojen ja esitysten avulla.

Kaupunkitason tapahtumat toivat uutta yleisöä sekä uusia kumppaneita. Helsinki-päivään, Taiteiden yönön sekä Lux Helsinkiin saimme

Elävät kadut -tapahtuma elävöitti kesäistä keskustaa.

Kuva: Ilona Raivio

lisättyä sisältöä kaupungin myöntämän koronasta palautumiseen myönnetyn erillisrahoituksen kautta. Erillisrahoituksella pystyimme toteuttamaan yleisön hyvin löytämän kesäpäihatoiminnan elokuun iltasoittoineen ja muine kesätapahtumineen.

Savoy-teatteri palkittiin Portugalissa – Helsinki puhui Espan lavalla

Savoy-teatteri sai palkinnon ansiokkaasta työstään iberiäamerikkalaisen musiikin parissa EXIB MUSICA -tapahtumassa lokakuussa 2022 Portugalissa. Kotimaassa Musiikki x Media -tapahtuma nimitti Savoy-teatterin vuoden venue -ehdokkaaksi. Joulukuussa Suomen Musiikintekijät palkitsi Savoyn suomalaisen kevyen musiikin edistämisestä.

Vuoden päätapahtumia olivat kansainväliset Savoy JAZZFest ja maailmanmusiikin konserttisarja sekä Espan lavan Helsinki puhuu -tapahtuma. Osa tapahtumista toteutettiin hybridinä eli sekä liveinä että suoratoistona Helsinki-kanavien sekä sosiaalisen median alustojen kautta.

Lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo täytti 35 vuotta

Annantalon 35. toimintavuotta juhlistimme yhteisöllisellä Kerrostomia-näyttelyllä sekä 11 muulla näyttelyllä. Esittävän taiteen ohjelmiston 24 esitystä sisälsi 109 näytöstä ja EU-hanke Shape It toi Helsinkiin kaksi kansainvälistä teosta. Kesällä talon pihalla oli avointa toimintaa. Lapset valitsivat itse sisällöt Lasten päivän tapahtumaan. Annantalon digisisällöt tuottivat 2300 katselukertaa.

Annantalo tuotti taideopetusta ja työopetustoimintaa sekä jalkautui lastensuojeluyksikköön

sekä viiteen varhaiskasvatuksen erityisen tuen ryhmään. Talo suuntasi huomiota lasten-kulttuurin yhdenvertaisuuteen sekä jatkoi Helsingin lastenkulttuurin palveluverkkoselvitystä. Lapsen oikeus taiteeseen ja kulttuuriin on Annantalon toiminnan perusta.

Annantalo osallistui valtakunnalliseen Taide-testaajat-toimintaan. Se edisti kulttuurikasvatusta yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa ja järjesti kulttuurikasvatuksen foorumeita kasvattajille, opettajille sekä taide- ja kulttuuri-toimijoille.

Caisassa kuvailu- ja viittomakielentulkkaus esitysten osaksi

Caisan ohjelmisto otti askeleita kohti inklusiivisempaa taide- ja kulttuuripalvelua. Teimme yhteistyötä Open Call -haun kautta valittujen taiteilijoiden ja kulttuuri-toimijoiden kanssa. Moninaisuuteen liittyviä kysymyksiä käsitelimme burleskin, tanssin, musiikin, runouden, valokuvan, maalausten ja puheen keinoin. Suomen viittomakielen opastettuja näyttelykierroksia jatkoi kuukausittain ja otimme kuvailu- ja viittomakielentulkkausten esitysten osaksi. Lisäksi jatkoi monikielistä Helsinki Open Waves -radiotoimintaa.

Yhteistyö jatkui Cinemaisfi-, URB- ja Liikkeellä Marraskuussa sekä Helsinki Pride -festivaalien kanssa. Kallion lukion oppilaiden loppuyöt valtasivat tilat viikoksi. Kouluille järjestimme 5x2-taidekursseja, lisäksi järjestimme taaperoille ja huoltajille taidekursseja sekä lapsille kesäajan lomakursseja. Taidekasvatuksen keinoin tavoitelimme yhteisöjä, jotka eivät hakeudu kulttuuripalvelujen piiriin. Lyhyen kokeilun aikana tavoitelimme seksityölläisiä sekä paperittomia henkilöitä.

Maunula-talo lukuina

266 402

kirjastokäyntiä

18 150

nuorten osallistumiskertaa

193

kulttuuritapahtumaa

40 792

osallistumiskertaa kulttuuritapahtumissa

Maunula-talolla täyttyi viides toiminnan vuosi

Maunula-talossa palveluja tarjoavat kirjasto, nuorisopalvelut ja kulttuuripalvelut sekä työväenopisto. Asukkaat osallistuvat talon päätöksentekoon avoimen foorumin, neuvottelukunnan ja osallistuvan yhteissuunnittelun kautta.

Talon viisivuotista toimintaa juhlistimme monin tapahtumin ja juhlavuosi huipentui marraskuiseen tapahtumaviikkoon. Osallisuusmallin kautta suunnitellun Kesäpihan toteutimme ensimmäistä kertaa.

Harakan saaren suosio jatkuu taiteilijoiden keskuudessa

Kaupunki on vuokrannut vuodesta 1989 lähtien helsinkiläisille kuvataiteilijoille ja käsityöläisille Harakan saaren taiteilijatalon 30 työhuonetta. Työhuoneita vapautuu harvakseltaan. Vuonna 2022 avoimessa haussa oli vain yksi työhuone, jota haki 16 taiteilijaa.

Eläintarhan huvilan keskiössä esittävä taide ja julkisen tilan taide

Eläintarhan huvilan taiteilijaresidenssi-toiminnasta vastaa Helsinki International Artist Programme HIAP. Toiminta edistää kaupungin strategisia tavoitteita täydentämällä kulttuurikentän paikallisia rakenteita, pääfokuksena on esittävä taide ja julkisen tilan taide. Vuonna 2022 järjestettiin noin 80 residenssiä eli asunto vuokrattiin lyhytaikaisesti 80 kansainväliselle ja kotimaiselle taiteilijalle.

Kehitimme kulttuurisektorin avustustoimintaa

Kehitimme avustustoimintaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelustrategiassa tunnistettujen kehityskohtien pohjalta.

Avustuslajeiksi vahvistimme taide- ja kulttuurivastukset sekä toiminta- että projektiavustuksina

- » taiteen perusopetuksen avustukset
- » kehittämisavustukset
- » kulttuurin laitosavustukset

Arviointiperusteiksi päivitimme 1. kesäkuuta 2022 alkaen taiteelliset lähtökohdat ja sisällöt, toiminnalliset lähtökohdat ja toteutus

Espan lavan avajaiset
19.5.2022. Esiintyjä on
Maria Ylipää.

sekä monimuotoisuus, saavutettavuus ja osallisuus. Muutoksista tiedotimme hakijoille infotilaisuuksissa.

Taiteen perusopetuksen toteutumista selvittänyt seuranta-tutkimus valmistui

Vuonna 2022 toteutimme "Taiteen perusopetuksen toteutuminen Helsingissä" -seuranta-tutkimuksen. Tutkimuksessa selvitimme eri puolilla kaupunkia asuvien lasten ja nuorten osallisuuden jakautumista. Alueelliset erot olivat suuret, ja alueet korreloivat varsin hyvin kaupunkiudistusalueiksi valittujen kaupunginosien kanssa.

Taide- ja kulttuuritoimijat toteuttivat koronapalautumisen erillisrahoituksella tapahtumia ja taidekohtaamisia

Jaoimme koronapalautumisen erillismäärärahaa taide- ja kulttuurikentälle erityisavustuksina, mikroavustuksina ja projektiaavustuksina. Myönsimme 600 000 euroa erityisavustuksena 41 helsinkiläiselle taide- ja kulttuurialan rekisteröityneelle ammattimaiselle yhteisölle. Avustuksen tavoitteena oli tukea jatkuvuutta sekä turvata ja elvyttää toimintaa.

Mikroavustuksina myönsimme 500–1500 euron suuruisia avustuksia yhteensä 250 000 euroa 272 hakijalle avointen pop up -tapahtumien järjestämiseen. 850 tekijää toteutti 280 yllätyksellistä taidekohtaamista eri puolilla kaupunkia 45 000 helsinkiläiselle.

Osana taide- ja kulttuuriavustusten projektiaavustuksia jaoimme erillismäärärahaa 382 000 euroa 129 toimijalle. Avustuksella tuimme projektimuotoisen Helsingissä tapahtuvan yleisölle avoimen taide- ja kulttuuritoiminnan järjestämistä.

Helsingin elävät kadut -tapahtuma houkutti kesällä – syksyllä seitsemän museota tarjosi ennennäkemättömän elämyskierroksen

Helsingin keskustaa elävöitimme kahdella suurella tapahtumakokonaisuudella, jotka molemmat toteutimme koronapalautumisen määrärahalta.

Helsingin elävät kadut -tapahtuma toi kesän ajaksi esittävän taiteen keskustan kaduille. Yleisöä tapahtumissa oli noin 17 400. Tapahtuma tarjosi 156 esitystä sekä työpajaa ja mukana oli 207 esiintyjää. Työpajojen aiheina olivat muun muassa afrotanssit, nukketeatterinuket, kukkaseppeleet ja kimput sekä naamit. Lähes 30 taiteen ja kulttuurin ammattilaista osallistui tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen.

Marraskuussa toteutimme seitsemän museon elämyskierroksen Designmuseon, Hakasalmen huvilan, HAMin, Helsingin kaupunginmuseon, Helsingin Taidehallin, Luonnontieteellisen museon ja Sinebrychoffin taidemuseon kanssa. Näyttelyihin tutustumisen ohessa yleisö pääsi nauttimaan monipuolisesta esittävän taiteen ohjelmasta. Elämyskierros keräsi noin 4 600 kävijää.

World Cities Culture Summit 2022 toi Helsinkiin kulttuurijohtajia ja apulaispormestareita eri puolilta maailmaa

Helsinki isännöi 5.–7. lokakuuta World Cities Culture Summit 2022-huippukokouksen, joka oli osa maailman kaupunkien kulttuurijohtajista ja apulaispormestareista koostuvan World Cities Culture Forum -verkoston toimintaa. Kokoukseen osallistui 110 kansainvälistä ja 160 helsinkiläistä toimijaa ja se työllisti 22 hel-

sinkiläistä taiteilijaa. Toteutimme tilaisuuden koronapalautumisen määrärahalta.

Tilojen väliaikaiskäytön pilotointi -projekti tuotti kaksi kokeilua

Kaupunkiympäristön tilapalvelut sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalvelut laativat uutta asemakaavaa, käyttötarkoitusta tai purkamista odottaville tiloille toimintaperiaatteet, jotka mahdollistavat käyttöä vailla olevien tilojen väliaikaisen hyödyntämisen taiteen ja kulttuurin työtiloina.

Periaatteiden mukaan toimiala vuokrasi soveltuvan tilan ylläpitokustannuksin suoraan operaattorille, joka tekisi vuokrasopimukset yksittäisten taiteilijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut arvioisi taidealakohtaisia tarpeita ja tarjoaisi asiantuntemustaan siinä, minkä taidelajien käyttöön mitkäkin tilat sopisivat. Periaatteet odottavat vielä kaupunkiympäristön toimialan päätöstä ja prosessikuvausten valmistelua vuoden 2023 alussa.

Vuoden 2022 aikana käynnistyi väliaikaiskäyttöön kaksi suurempaa pilottia. Niistä ensimmäinen oli 00100Ensemblen Hysteria-produktio Etelä-Haagan Steniuksentie 14:ssä sijaitsevassa vanhassa suojellussa kansakoulussa. Pitkäaikainen vuokrasopimus syntyi suoraan kaupunkiympäristön tilapalvelujen ja ryhmän välille osin koronapalautumisvaroin tuettuna.

Ryhmän immerssiivinen ja monitaiteinen esitys muutti satavuotiaan rakennuksen lumoavaksi todellisuudeksi. Esitykset oli suunnattu nuorille ja lähes loppuunmyydyissä esityksissä oli runsaasti ydinkohderyhmän edustajia. Teos työllisti liki vuodeksi yhteensä 26 eri alan freelance-taiteilijaa, joiden harjoitus- ja näyt-

tämötiloiksi tarjoutui kohtuullisella vuokralla tyhjiillään odottavan, suojellun vanhan koulun tilat.

Toinen toteutunut, perinteisempi tilojen väliaikaiskäytön pilotti toteutui syksystä 2022 lähtien Vuosaaren entisen lukion tiloissa Mosaikkitorilla. Kaupunkiympäristötoimialan aloitteesta sopimus solmittiin sen tilapalveluiden ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalveluiden välille. Kulttuuripalvelut teki alivuokralaissopimuksen edelleen Osuuskunta Tilajakamon kanssa.

Edellisten pilottien lisäksi toteutimme pieniä väliaikaisprojekteja, joilla tuimme taiteilijaryhmiä saamaan tila käyttöön ilman taloudellista panosta sekä auttamalla sopimusten teossa. Lisäksi edesauttoimme ymmärryksen syntymistä asiakkaan ja tilapalvelujen tai esimerkiksi koulujen välillä.

Yhteensä saimme tiloja väliaikaiskäyttöön koronapalautumisvaroilla noin 50 taiteilijalle.

Kultus – verkkopalveluita lapsille, Lämpö – verkkopalveluita ikääntyneille

Kultus.fi-verkkopalvelu kokosi tapahtumia ja sisältöjä varhaiskasvatus- ja kouluryhmille. Vuoden aikana Kultuksen kautta ilmoittautui 78 296 lasta ja nuorta opettajineen erilaisiin kulttuuritapahtumiin. Koululais- ja päiväkotiryhmiä kiinnosti eniten kirjastojen, kulttuurikeskusten, Helsingin kaupunginmuseon ja Lasten liikennekaupungin pedagogiset sisällöt ja tapahtumat.

Ikääntyneille digikulttuuripalveluita – talletteita ja live-striimauksia – tarjoavan Lämpö-palvelun ensimmäistä versiota pilotoimme vuoden lopussa osoitteessa lampio.fi. Palvelun

Kultus.fi-verkkopalvelu kokosi tapahtumia ja sisältöjä varhaiskasvatus- ja kouluryhmille.

Moniääninen Helsinki -hanke mahdollisti toiminnan kehittämisen yhä vahvemmin kulttuurisesti vastuullisen taide- ja kulttuurikasvatuksen suuntaan.

tuottamisesta solmimme kolmevuotisen käyttöoikeussopimuksen Codaone Oy:n kanssa. Codaone rakentaa palvelun teknisen alustan yhteistyössä alihankkijan, kumppanikaupunkien ja kohderyhmien edustajien kanssa.

HelsinkiMissio vetämään kulttuurikaverityötä – Helsinki jatkaa kumppanina

Kulttuurikaveritoiminnan kilpailutuksen seurauksena palvelua käyttävistä ikäihmisistä ja muista asiakkaista huolehtii jatkossa HelsinkiMissio.

Kulttuurikaveritoiminnan avulla helsinkiläisille on tarjolla tukea taide- ja kulttuurikokemuksiin osallistumiseen. Ikäihminen, kuntoutuja tai muu tukea tarvitseva saa seurakseen vapaaehtoisen kaverin kulttuuritapahtumiin, joihin hän ei muuten pääsisi osallistumaan.

Vuonna 2022 mukana oli 32 sopimuskohdetta, 832 asiakasta ja 1021 asiakaskertaa. Toiminnassa oli mukana 90 vapaaehtoista, jotka tekivät 614 vapaaehtoiseikkaa, joka oli 68 prosenttia toiminnan huippuvuodesta 2019.

Vuonna 2022 kilpailutimme palvelun ja sen tuottaminen siirtyy HelsinkiMissiolle. Kaupunki jatkaa yhteistyökumppanina. Uusi toimintamalli tarjoaa mahdollisuuden kehittää tulevaisuudessa uusia yhteistyön malleja.

2 932 uutta kulttuurin kummilasta

Kutsumme vuonna 2020 ja sen jälkeen syntyvät helsinkiläiset lapset vuosittain kulttuurin kummilapsiksi, mikä tarkoittaa heille kutsua kahteen kulttuuritapahtumaan, kunnes lapsi aloittaa koulunkäynnin.

2022 oli ensimmäinen kulttuurin kummilasten toimintavuosi lähes ilman koronarajoituksia. Sen aikana järjestimme 479 kummilapsitapahtumaa, joihin lapset lähiikäisineen osallistuivat 11357 kertaa. 2020 ja 2021 syntyneistä lapsista yli 60 prosenttia on rekisteröity kummilapsiksi ja vuonna 2022 syntyneistä puolet.

Moniääninen Helsinki -hanke mahdollisti toiminnan kehittämisen yhä vahvemmin kulttuurisesti vastuullisen taide- ja kulttuurikasvatuksen suuntaan.

Kulttuurin kummilapset

Syntymävuosi	Kummilapsia	Kummeina toimivat
2020	4224	Helsingin kaupunginorkesteri
2021	4280	Helsinkiläiset teatterit
2022	2932	Tanssin talo, Cirko, Tanssiteatteri Hurjaruuth, Teatterimuseo, Hotelli- ja ravintolamuseo ja Suomen valokuvataiteen museo

Liikuntapalvelujen käyntikertatavoite ylittyi ulkoilijoiden ja uimareiden ansiosta

Liikuntapalvelukonaisuus saavutti keskeiset tavoitteet hyvin alkuvuoden koronarajoituksista huolimatta. Yhdeksän miljoonan käyntikertatavoite ylittyi hienosti 650 000 käyntikerralla.

Tammi-helmikuussa sisäliikuntapaikkoja suljettiin tai ne olivat vain rajoitetusti käytössä. Tämän vuoksi sisäliikuntapaikkojen asiakasmäärät eivät palautuneet koronaa edeltävälle tasolle, vaikka toiminta vilkastui syksyllä. Myös liikuntakurssit alkoivat tammi-helmikuussa voimassa olleiden koronarajoitusten vuoksi vasta maaliskuun lopulla. Alkuvuoden rajoitukset vaikuttivat merkittävästi tulokertymään.

Uimarannat ja muut ulkoliikuntapaikat edelleen ennätyskellisen suosittuja

Kaupunkilaiset liikkuvat ulkoliikuntapaikoilla ennätyskellisen paljon. Niiden käyntimääräkerrat kasvoivat pandemian alettua ja pysyivät myös vuonna 2022 korkealla tasolla. Uimastadionilla tilastoimme yli 240 000 käyntikertaa ja Kumpulan maauimalassa 130 000 käyntikertaa. Talvikaudella 2021–2022 lähes koko 200 kilometrin latuverkosto oli hiihtäjien käytössä. Ulkoilijat pääsivät alkutalvella 2022–2023 hiihtämään Paloheinän lumetetuille ladulle jo 6. joulukuuta 2022, ja luonnonlumilatuja pääsimme kunnostamaan hyvissä ajoin jo joulukuun toisella viikolla.

Uimarannoilla kirjassimme yli 900 000 käyntikertaa. Ulkoilusaarien käyntikerrat olivat toista kesää korkeat, mutta eivät samaa luokkaa kuin korona-aikana. Sähköisen vesiliikenteen kokeilu jatkui Vartiosaaressa ja laajentui Merisataman alueelle. Kalastuksen suosio jatkui edelleen ja Vanhankaupunginkosken suvanolla järjestetyt lasten ja nuoren onkikoulut keräsivät yli 800 osallistujaa.

Vaikka veneilyn koronapandemian aikainen kasvu tasoittui, vapaita venepaikkoja ei ollut riittävästi kysyntään nähden. Leirintämatkailun suosio näkyi Rastilan leirintäalueen kävijämäärissä ja oli huippuvuoden 2019 tasolla. Ulkomaisten matkailijoiden osuus pysyi edelleen hiukan alhaisemmalla tasolla kuin ennen pandemiaa.

Kaupunkilaiset liikkuvat ulkoliikuntapaikoilla ennätyskellisen paljon.

Syyspuolella ihmiset uskaltavivat taas ohjatun liikunnan pariin

Asiakkaat palasivat ohjatun liikunnan pariin ja liikuntapaikkojen varatuille vuoroille syyskauden aikana. Ryhmissä oli osallistujia jo melkein yhtä runsain määrin kuin ennen korona-aikaa.

Kannustinme ikäihmisiä liikkeelle tapahtumin ja palveluja markkinoimalla

Yksi toimialan toiminnan tavoitteista oli ikäihmisten liikkumisen ja liikkeelle lähtemisen edistäminen. Liikuntapalvelut koordinoi kaupunkitasolla teemaan liittyvää yhteistyötä ja liikuntapalveluvetoisesti jatkoimme myös yhteistyötä työväenopiston, palvelukeskusten ja Urheiluhallit Oy:n kanssa kohderyhmän ohjatun liikunnan edistämiseksi. Lisää tavoitteen toteutumisesta sivulla 9.

Liikuntapalvelut oli järjestämässä loppuvuodesta ikäihmisille suunnattua Anna arjen liikuttaa -tapahtumaa Kanneltalossa, ja joulukuussa toteutimme heille suunnatun viestintä- ja markkinointikampanjan. Helsingin lehden välissä jaetussa liitteessä kerroimme ikäihmisille suunnatuista toimialan palveluista ja esittelimme tulevaa liikuntatarjontaa. Lisäksi valmistelimme periaatteet avustuksille, joita haetaan sellaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi, jotka houkuttelevat ikäihmisiä liikkumaan nykyistä enemmän.

Lapsille ja nuorille maksuttomia liikuntatunteja – yläkoululaisille oma PersonalTrainer

Kehitimme kouluikäisten Move1-mittauksia perusopetuksen, kouluterveydenhuollon ja liikuntapalveluiden kanssa yhteistyössä, ja työn pitkäaikaisesti kehittämiseksi laadimme yli 20

toimenpidettä sisältävä projektisuunnitelma. Yläkoululaisille suunnattu liikuntaneuvontapalvelu KoulupT-toiminta laajeni kaikkiin Helsingin yläkouluihin.

Helsingin hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 valmistelimme kaupunkiyhteiset liikkumisen painopistealueet, tavoitteet ja toimenpiteet liikuntapalveluiden koordinoimana.

Lasten ja nuorten liikunnan harrastamisen edistämiseksi tuotimme yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa 187 viikottaista tuntia kaikille koululaisille maksuttomia ja avoimia EasySport- ja FunAction-tunteja eri puolilla Helsinkiä sekä osallistuimme toisen asteen Liikuntacoach-hankkeen käynnistämiseen. Hankkeessa neljä liikunta-alan ammattilaista tuki liikkumisen avulla yhdeksän oppilaitoksen opiskelijoiden hyvinvointia.

Suunnittelimme liikuntapalvelujen tulevaisuutta sekä kaupunkiyhteisesti että oman henkilökunnan kesken

Liikuntapalvelut valmisteli yhdessä kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa lähiliikunta- ja ulkokuntoilupaikkojen kehittämissuunnitelman vuosille 2022–2032. Ohjelma tähtää lähiliikunta- ja ulkokuntoilupaikkaverkoston suunnittelun ja toteutuksen parantamiseen. Liikuntapalvelut toteutti myös osallistuvan budjetoinnin hankkeita, joista esimerkkejä ovat muun muassa talvikaudella 2022–2023 avattavat viisi uutta talviuintipaikkaa.

Teimme liikunnan visiotyötä yhdessä toimialan liikuntapalvelujen henkilökunnan kanssa. Henkilökunnalle järjestimme viisi tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä noin 170 henkilöä eli noin 40 prosenttia vakituisesta henkilökun-

nasta. Vuonna 2022 jatkoimme myös liikunnan palvelustrategian kehittämishankkeiden toteuttamista.

YLLI-hankkeen kohdealueena oli Kontula

Liikuntapalvelut oli mukana Yhdenvertainen liikunnallinen lähiö (YLLI) hankkeessa, jossa tutkittiin ja edistettiin yhdenvertaisia liikkumismahdollisuuksia lähiöissä. Esimerkklähiönä Helsingissä oli Kontula. Hankkeessa kehitettiin myös liikuntasuunnitteluun liittyvää tiedolla johtamista ja paikkatietoaineistojen käyttömahdollisuuksia.

Uusi liikuntatilojen varausjärjestelmä suunnitteille – verkkosivusuunnittelu jatkuu

Käynnistimme uuden liikuntatilojen tilavarauksjärjestelmän suunnittelun, ja jatkoimme kaupungin liikuntamahdollisuuksien ja -palvelujen tarjontaa esittelevän verkkopalvelun kehittämistä.

Paransimme energiatehokkuutta liikuntapaikoilla

Liikuntapaikoilla toteutimme monia energiansäästötoimenpiteitä. Esimerkiksi uusimme ilmastointi- ja lämmitysjärjestelmien laitteita ja ohjausta, laskimme liikuntapaikkojen sisälämpötiloja ja paransimme lämpötilasäätöjärjestelmiä. Liikuntapaikkojen valaisimia uusimme aiempia energiatehokkaammiksi ja pieniin kiinteistöihin lisäsimme ilmalämpöpumppuja. Paransimme myös lämmitettävien teknonurmi-kenttien talvikunnossapidon ohjeistusta.

Autoimme ja tuimme nuoria lukuisin eri tavoin

Nuorisopalvelukokonaisuudelle asetetut tavoitteet täyttyivät pääosin hyvin. Toimipistekäyntikertojen tavoite oli 1 127 000 ja toteutuma 944 999. Käyntikerrat jäivät muun muassa koronasuluista johtuen tavoiteltua alhaisemmiksi, mutta toiminta elpyi vuoden aikana. Digitaaliset käyntikerrat ylittivät tavoitteen 133 000 käyntiä, kun tulos oli 140 808 käyntikertaa.

Kaikille kaupungin neljälle toimialalle oli asetettu viisi yhteistä toiminnan tavoitetta, joista yksi oli lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin parantaminen. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla saavutimme tavoitteen. Aiheesta lisää sivulla 7. (tai mikä lopullinen sivunumero tuleekaan olemaan)

Koulutimme nuorisopalveluiden työntekijät tunnistamaan ennalta mielen hyvinvoinnin haasteita CA-mallia hyödyntäen. Tuimme nuoria suunnitelmallisesti ja yksilöllisesti, ja erityistä tukevia tarvitsevien nuorten lukumäärän vaihtelu seurasi systemaattisesti.

Tarjosimme lapsille ja nuorille myös turvallisen ympäristön harrastaa ja olla kavereiden kanssa. Keskiössä ovat kaveruuden, yhteisöllisyyden ja toimijuuden tukeminen sekä yksinäisyyden vähentäminen. Kaikessa toiminnassa noudatamme turvallisen tilan periaatteita ja sovellamme antirasistista työtötta. Nuorisotiloissa nuorella on myös mahdollisuus kohdata turvallinen, hänet huomioiva aikuinen.

Ohjaajien työpanoksella syntyi yli 7 000 merkityksellistä kohtaamista, joilla edistimme nuorten osallisuuden ja toiminnan mahdollisuuksia sekä yhteisöllisyyttä.

Digitaalinen Kesäseteli käytössä ensi kertaa

Ohjasimme nuorisotyötä alueellisilla toimintasuunnitelmissa, jotka perustuivat nuorisotyön perussuunnitelmaan (NUPS). Varaamo-järjestelmän käyttöä edistimme suunnitelmallisesti. Kesäseteli oli vuonna 2022 ensimmäistä kertaa digitaalisena ja työnantajat hakivat kesäsetelikorvauksen uuden sähköisen järjestelmän avulla. Nuorisotaloissa käyntiin liittyvään digitaaliseen jäsenkorttiin, "digijässäriin", liittyi ongelmia, ja aloimme etsiä järjestelmälle korvaajaa.

Harrastamisen Suomen mallin piirissä 43 600 koululaista

Opetus- ja kulttuuriministeriön tukeman Harrastamisen Suomen mallin toteuttaminen jatkui. Toimintamallissa pyritään tarjoamaan kaikille 3.-9.-luokkalaيسille lapsille ja nuorille harrastus, ja harrastustoimintaa järjestetään lasten ja nuorten toiveiden pohjalta. Tarjolla oli kulttuuri- ja liikuntaharrastuksia sekä digitaalisia harrastuksia, kuten pelimahdollisuuksia. Malli koskee noin 43 600 lasta ja nuorta. Sitä täydentää myös etsivä harrastustoiminta, jossa tuetaan harrastamattomia lapsia ja nuoria. Harrastustoimintaa ja hyviä vapaa-ajan viettotapoja edistimme myös osana alueellista nuorisotyötä.

Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen oli yksi kaikille kaupungin toimialoille asetetuista toiminnan tavoitteista. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala saavutti sille asetetut tavoitteet. Lisää aiheesta sivulla 6. (tai mikä lopullinen sivunumero tuleekaan olemaan).

Edistimme nuorten työllistymistä Kesäsetelillä

Nuorisopalveluilla on tavoitteena tukea nuorten positiivisia ensimmäisiä työkokemuksia. Nuorten työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia edistimme kesäsetelillä, jonka sai 5114 helsinkiläistä nuorta vuonna 2022. Lisäksi edistimme työllistymistä muun muassa Job'd'-työtunneilla, joita kertyi 7004. Työtehtäviin kuului muun muassa ikääntyneiden auttamista ja tapahtumien järjestämiseen liittyviä tehtäviä. Kesätyöpaikkoja tarjosimme yhteensä 312.

Alueellinen nuorisotyö vahvistui kaupunkiudistusalueilla

Kaupunkiudistusalueilla toteutimme hankkeita ja edistimme systemaattisesti nuorisopalveluiden toimintaa. Samalla vahvistimme alueellista, monialaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Malminkartanossa sijaitsevan harrastushallin käyttöaste ja suosio kasvoivat vuoden aikana. Polarisatiostrategiaan liittyviä toimintoja jatkoimme Mellunkylä-Vuosaa-ri-alueella ja Kannelmäessä. Laajensimme toimenpiteitä myös Malmille. Hankkeisiin kuului dialogi paikallisten nuorten kanssa sekä työntekijöiden kouluttaminen vastakkainasettelujen purkamiseen.

Koulunuorisotyö laajeni merkittävästi

Jatkoimme koulunuorisotyötä kahdella vuosaarelaisella peruskoululla projektimuotoisesti myös vuonna 2022. Ohjaajien työpanoksella syntyi yli 7 000 merkityksellistä kohtaamista, joilla edistimme nuorten osallisuuden ja toiminnan mahdollisuuksia sekä yhteisöllisyyttä. Lisäksi vuoden aikana jalkauduimme 11 lukioon

sekä kuuteen Stadin ammattiopiston toimipisteeseen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kutsumina. Näissä oppilaitoksissa kohtasimme vuoden aikana yli 38 000 nuorta ja toteutimme monenlaisia nuorten toiveisiin ja tarpeisiin vastaavia toimintoja harrastustoiminnasta hyvinvointikahviloihin. Koulunuorisotyöllä pyrimme vähentämään yksinäisyyttä sekä tukemaan monialaista yhteistyötä.

Kolmannen sektorin nuorisotyötä tuimme avustuksilla

Merkittävä osa helsinkiläistä nuorisotyötä on kansalaisyhteiskunnan tuottamaa toimintaa. Avustuksilla varhaisnuoris- ja nuorisjärjestöt sekä nuorten toimintaryhmät toteuttivat helsinkiläislapsille ja -nuorille monipuolista harrastus-, leiri- ja retkitoimintaa. Pandemian aiheuttamia rajoituksia ei ollut voimassa toimintavuonna, mutta niiden aiheuttamia lasten ja nuorten ongelmia puretaan ja korjataan vielä pitkään.

Yhdistysten toimintaan heijastui suoraan myös Euroopassa käytävä sota ja ukrainalaisten pakolaisten tilanne. Avustusten avulla yhdistykset pystyivät näiden ongelmien helpottamiseksi ja ratkaisemiseksi tarjoamaan moninaista harrastus-, retki-, kerho- ja leiritointia sekä mahdollistamaan nuorille ja nuorille aikuisille kesätyöpaikkoja.

Leiritoinnin tarve kasvoi ja järjestöt lisäsivätkin leirien määriä. Avustusten turvin toteutui 398 päiväleiriä ja 132 yöleiriä, joille osallistui yhteensä 11 820 helsinkiläisnuorta. Saimme hakemuksia yhteensä 343 ja myönsimme avustuksia nuorten yhdistyksille ja toimintaryhmille 2 823 560 euroa, josta 100 000 euroa oli koronalisää.

Nuoret osallistuivat tapahtumiin sekä paikan päällä että verkossa

Tapahtumayksikön tapahtumat ja teatteri-toiminta löysivät hyvin yleisönsä ja yhteensä osallistujia Tiivistämön tapahtumissa, Narrin teatteriryhmissä sekä muissa tapahtumayksikön toimintoissa oli lähes 60 000. Lisäksi etänä tapahtumiin osallistuttiin yli 70 000 kertaa.

Vuoden kohokohtia olivat muun muassa yhteistyössä Flow-festivaalin kanssa järjestetty nuorten tapahtumatuotannon koulutus Helsinki Flow School sekä siihen liittyvä nuorten oma tapahtuma YouX, jonka kautta alasta kiinnostuneet nuoret saivat tietoa ja työkokemusta tapahtuma-alalta. Lisäksi panostimme Nuorten Pride-houseen osana Helsinki Pridea.

Kehitimme toimintaa tietoon perustuen

Kehitimme nuorisopalveluiden toimintaa tiedolla johtamisen suunnitelman mukaisesti. Vahvistimme tiedolla johtamista myös osallistumalla toimialayhteiseen tiedolla johtamisen hankkeeseen. Nuorisotaloissa toteutimme kyselyn nuorille, jonka perusteella voimme kehittää toimintaa. Nuorisopalveluissa toteutamme positiivisen diskriminisaation paikkatietohanketta, jossa tavoitteena on tunnistaa alueellisten resurssientien tarpeet.

Panostimme koronapalautumiseen

Nuorisopalvelut toteutti hankkeita toiminnan elvyttämiseksi kaupungin antaman koronapalautumisen määrärahan avulla. Hankkeilla pyrimme myös vähentämään nuorten yksinäisyyttä ja pilotoimaan vaikuttavuuden seurantaan dataan perustuen nuorisotyössä. Hankkeet jatkuvat myös vuonna 2023.

Hallinto

Kehitimme ja paransimme palveluja suunnitelmin, projektein ja arkityössä

Valmistelimme toimialan uutta toimintäsääntöä muutosta, kehitimme hinnoittelua koskevan projektin. Kehitimme digitaalisia palveluja, koordinoimme Ukrainan avustustyötä ja varauduimme mahdollisiin kriiseihin.

Valmistelimme toimialan toimintäsääntöön muutoksia, jotka tulivat voimaan 1. tammikuuta 2023. Keskeisimmät muutokset koskivat

- » HAM Helsingin taidemuseon säätöittämistä sekä sen henkilöstön ja toiminnan siirtämistä HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr:ään 1. tammikuuta 2023 alkaen.
- » hallintojohtajan alaisuuteen perustettavaa keskitetyt hyvinvoinnin edistämisen palvelut -yksikkö. Yksikkö perustettiin määräajaksi 1.1.–31.12.2023.
- » uuden liikkumisen edistäminen -yksikön perustamista liikuntapalvelukokonaisuuteen.
- » nuorisopalvelujen esihenkilötyön vahvistamista tiimiesihenkilökokeilulla.

Kuvan palvelujen hinnoittelun kehittämisprojekti jatkuu

Hinnoittelun kehittämisen tavoitteena on nykyistä parempi olemassa olevia asiakkaita, käyttöastetta ja tuotantokustannuksia koskevan tiedon hyödyntäminen. Jatkoimme asian edistämistä. Tähtäimessämme on myös hinnoittelun digitalisointi ja mahdollisuus nykyistä laajempaan verkkokaupankäyntiin.

Otimme käyttöön uuden talouden raportointijärjestelmän

Jatkoiimme talouden prosessin kehittämistä yhteistyössä kaupungin taloushallintopalvelujen kanssa. Otimme käyttöön uuden SAP SAC -raportointiyökalun ja loppuvuodesta saimme käyttöön myös LATO-strategiatyökalun.

Fyysisten käyntikertojen laskentaa uudistus

Kehitimme toimialan palveluiden käyntikertalaskentaa tarkentamalla fyysisen käyntikertasuorituksen määrittelmää ja laskentaa.

Palveluverkkosuunnittelu käynnistyi

Syksyllä käynnistimme palveluverkon suunnitteluprojektin, jossa tavoitteena on, että palveluja tuotetaan oikeassa paikassa, oikealla tavalla ja riittävässä suhteessa palvelun tarpeeseen.

Tilahankkeet – Kruunuvuorenrantaa koskevat suunnitelmat etenevät, asiakasnäkökulma vahvemmin mukaan tilasuunnitteluun

Valmistellaan runsaasti merkittäviä tilahankkeita, joista muutamat kävivät lautakunnan käsittelyssä vuoden 2022 aikana. Lautakunta hyväksyi Yrjönkadun uimahallin perusrannushankkeen ja Munkkiniemen nuorisotalon perusrannuksen tarveselvityksen, ja ne etenevät hankesuunnitteluun. Pidemmällä suunnittelussa olevista hankkeista edistyi Kruunuvuorenrannan palvelukortteli, jonne valmistellaan rakennettavaksi liikuntahalli ja nuorisotalo. Lautakunta antoi lausunnon Oulunkylän jäähallin peruskorjauksesta ja huoltorakennuksen perusrantamisesta sekä

Maunulan liikuntahallin korjaustöiden hankesuunnitelmista, ja ne etenevät tarkempaan suunnitteluun.

Toimialan tilahankkeiden uudella kehittämismallilla vahvistamme asiakasnäkökulmaa palveluympäristöjen kehittämisessä. Palvelumuotoilun keinoja sovelsimme käytännössä muun muassa Yrjönkadun uimahallin perusrannuksen suunnittelussa ja tuloksena olivat muun muassa tila- ja opastekonsepti sekä palvelumallipöytä.

Edistimme kolmea laajaa digitaalista muutoshanketta

Keskityimme toimialan kolmeen laajaan digitaaliseen muutoshankkeeseen erityisesti toiminnan muutoksen näkökulmasta. Hankkeet olivat

- » liikunnan tilavaraus
- » kulttuuripalvelun kurssi- ja tapahtumatuotannon toiminnanohjauskokonaisuuden kehittäminen
- » kirjaston digiperusta

Kaupunkiyhteisen tilavarauskokonaisuuden hallintamallin rakenteet vakiintuivat, ja nuorisotilojen kausivarausten toteutimme uudessa Varaamo-palvelussa.

Julkaisimme nuorten digitaalisen kesäsetelin yhdessä nuorisopalveluiden ja kaupunginkanslian kanssa. Lisäksi jatkoimme toimialan verkkosivustokokonaisuuden kehittämistä ja osallistuimme kaupunkiyhteiseen hel.fi-kehitykseen. Toimialan sivustoista kehitimme erityisesti liikunnan ja harrastamisen sivustoja.

Keskitetyn asiakastietokonepalvelun kehittämisen jatkuu yhdessä kaupunginkanslian kanssa ja saimme teknisen ratkaisun valmiiksi syksyllä.

Ensimmäiset testilaitteet otimme käyttöön kahdessa kirjastossa ja laitteiden käyttöönotto jatkuu vuonna 2023.

53 hankintalain kynnysarvon ylittävää kilpailutusta

Hankintalain kynnysarvon ylittäviä kilpailutuksia toteutimme 53 kappaletta. Jalkautimme hankintastrategisia toimenpiteitä ja toteutimme sisäisiä hankintakoulutuksia.

Kehitimme asianhallintaa ja sopimushallintaa

Osallistuimme tiedon- ja asianhallinnan kaupunkiyhteiseen kehittämiseen. Aloitimme toimialan oman tietopyyntö-ohjeen työstämisen ja prosessin kuvaamisen, lisäksi virkistimme tiedonhallintalain toimeenpanotyön. Syksyllä käynnistimme kaupunkiyhteisen dokumentinhallinnan projektin, jossa olemme mukana ohjausryhmässä ja laajennetussa projektiryhmässä.

Kehitimme sopimushallintaa ja laadimme sitä koskevan suunnitelman. Panostimme myös sopimushallintajärjestelmän käyttökoulutuksiin.

Vahvistimme riskienhallintaa, tietosuojan ja tietoturvan ongelmatilanteet aiempaa haasteellisemmat

Vahvistimme riskienhallintaa ottamalla käyttöön Granite-riskienhallintajärjestelmän toimialan hallinnossa ja liikuntapalvelukokonaisuudessa. Toimiala otti käyttöön myös sisäisen whistleblowing- eli ilmoituskanavan, jossa voi anonyymisti ilmoittaa havaituista väärinkäytöksistä.

Kansainvälisen turvallisuustilanteen kehitys heijastui myös turvallisuus- ja varautumistyöhön.

Toteutimme tietotilinpäätöksen kaupungissa kolmannen kerran kaupunkiyhteisellä ja toimialakohtaisella tasolla. Vuoden aikana tietosuojan volyymitiedot jatkoivat kasvuaan. Digitaalisissa palveluissa esiin tulleet tietosuojan ja tietoturvan ongelmatilanteet tulivat yhä haasteellisimmiksi ja komplisoidummiksi.

Turvallisuus ja varautuminen – hyväksyimme valmiussuunnitelman ja kriisijohtamismallin

Kansainvälisen turvallisuustilanteen kehitys heijastui myös turvallisuus- ja varautumistyöhön. Varauduimme esimerkiksi sähkökatkoihin ja organisoimme väestönsuojien hoitajien koulutuksia. Hyväksyimme käyttöön valmiussuunnitelman ja kriisijohtamismallin. Työ palvelukokonaisuuksien turvallisuuden parissa jatkui pitäen sisällään muun muassa toimitilahankeiden valmistelua, turvallisuuspoikkeamien hallintaa sekä palveluiden neuvonta- ja opastustyötä. Mahdolliseen loppusyksyn ja talven energiapuulaan aloitimme varautumisen syksyllä.

Työsuojelu-, uhka- ja väkivaltatilanteissa selvää kasvua

Toimialan riskittareina olivat työtapaturmat ja turvallisuuspoikkeamat sekä niiden käsittely. Työtapaturmissa (128 kpl) oli hiukan kasvua, mutta edellinen vuosi (123 kpl) oli koronapandemian vuoksi poikkeuksellinen. Vuoteen ennen koronapandemiaa verrattuna laskua oli noin 15 prosenttia.

Turvallisuuspoikkeamia vuoden aikana tehtiin 414, kasvua aiempaan vuoteen oli lähes 30 prosenttia. Näistä yli puolet oli uhka- ja väkivaltatilanteiden ilmoituksia. Käsittelemättömiä ilmoituksia työsuojelupakissa oli 12 prosenttia, kun se oli edellisvuotena kahdeksan prosent-

tia. Kirjaston uhka- ja väkivaltatilanteiden ilmoitukset kasvoivat yli seitsemänkymmentä prosenttia.

Organisoimme Ukrainaan suunnattua vapaaehtois- ja järjestötyötä ja jatkoimme työskentelyä kohti lapsiystävällistä kuntaa

Vapaaehtoistoiminnan kehittäjätiimi organisoi Ukrainan kriisiin liittyvää vapaaehtois- ja järjestötyön kumppanuusverkostoa kaupunkitasoisesti. Vahvistimme myös yhteistyötä pääkaupunkiseudulla toimivien järjestöjen ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Lapsiystävällinen kunta-työssä määrittelimme kaupunkiyhteisesti toimialojen ja kanslian kanssa viisi kehittämiskohdetta ja käynnistimme niissä työskentelyn.

Koronapandemia, sota Ukrainassa ja lakko vaikuttivat työn suuntaamiseen

Vuoden 2022 kriisit vaikuttivat työn suuntaamiseen merkittävästi. Alkuvuotta varjosti koronapandemia ja toimialan henkilöstöä oli osajapankin kautta töissä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla sekä sosiaali- ja terveystoimialalla. Helmikuussa Ukrainassa alkanut sota sai aikaan varautumista ja siihen liittyviä keskusteluja työyhteisöissä. Keväällä valmistuimme työmarkkinatilanteeseen, joka kriisiytyi kunta-alalla laajaksi lakoksi toukokuun alussa.

Sarastia-palkkajärjestelmän epäkohdat tuottivat mielipahaa ja lisätyötä

Helsingin kaupunki otti keväällä käyttöön Sarastia-palkkajärjestelmän, joka aiheutti paljon virheitä palkanmaksussa. Tämä näkyi muun muassa lisätyönä toimialan esihenkilöillä

ja haittana niiden työntekijöiden arjessa, joiden palkanmaksussa oli häiriöitä.

Käynnistimme esihenkilötyön kehittämisen

Syksyllä 2022 käynnistyi toimialan esihenkilötyön muutoshanke, jonka tavoitteena on kehittää esihenkilötyötä "ihmisen kokoiseksi" eli sellaiseksi, että esihenkilöt voivat kokea onnistuvansa työssään.

Toimialalle näkyvyyttä ja vaikuttavuutta viestinnän ja markkinoinnin keinoin

Otimme käyttöön uuden intranetin huhtikuussa osana koko kaupungin intraudistusta. Kirkasimme sisäisten viestintäkanavien käyttöä ja jatkoimme sisäisen viestinnän pelisääntöjen jalkautusta. Syksyllä toteutetussa sisäisen viestinnän kyselyssä koko toimialan sisäinen viestintä sai hyvän yleisarvosanan. Otimme Fredriksbergin henkilökuntatiloissa käyttöön yhdeksän infonäyttöä, joihin teimme sisältöä ajankohtaisista aiheista. Näyttöjä käytetään talon asiakastiloissa myös asiakasviestintään.

Toimialan ulkoisten verkkosivujen kehittämistä jatkoimme paremman tiedon saatavuuden ja asiakaskokemuksen takaamiseksi. Tapahtumat.hel.fi sai rinnalleen harrastamisen koontisivun harrastukset.hel.fi:n, joka korvaa vuoden 2023 aikana harrastushaku.fi:n. Jatkoimme vuoden 2021 lopulla lanseerattua nuorten palveluiden koontisivua, nuorten.hel.fi-sivustoa.

Ulkoliikunta.fi-palvelussa oli reilusti yli 1,4 miljoonaa käyntikertaa vuoden 2022 aikana. Tietoja haettiin yhtä lailla talvilajeista kuin uimarannoista. Kertomusvuonna kehitimme muun muassa kartan toimivuutta ja haun luo-

tettavuutta, esimerkiksi muutimme latuereittien värimaailmaa myös värisokeita palvelevaksi.

Siirsimme nuorisopalveluiden markkinointiin omistetun, vuonna 2021 julkaistun nuorten.hel.fi-verkkosivusto pienkehitys- ja ylläpitovaiheeseen. Käynnistimme kulttuurin, museoiden ja kirjastojen sivustojen uudistamisen. Sekä uusille että vanhoille sivustoille kävijäseurannan työkaluksi otimme käyttöön Matomon.

Sosiaalisen median sisällöt näkyivät asiakkaiden ruuduilla yli 800 miljoonaa kertaa

Toimialan sosiaalisen median sisällöt näkyivät kaupunkilaisten ruuduilla yli 800 miljoonaa kertaa. Niitä tykättiin, kommentoitiin, jaettiin ja klikattiin lähes 2,6 miljoonaa kertaa. Vuoden aikana valmistuivat palvelukohtaiset somestrategiat.

Kulttuurin ja vapaa-ajan YouTube-kanavalla nähtiin muun muassa Helsingissä järjestetyn World Cities Culture Summitin kansainvälisten vieraiden haastatteluja sekä arabian ja somalinkieliä Kulttuurin kummilapsen -esittelyvideoita. Videoita jaettiin myös sosiaalisen median kanavissa.

Infonäyttöjärjestelmällä saimme tehoa sisätiloissa tapahtuvaan viestintään

Toimialan viestintä- ja markkinointipalvelut koordinoi vuoden 2022 loppuun asti uuden, kaupunkiyhteisen infonäyttöjärjestelmän käyttöönottoa. Loimme toimialojen väliselle ristiinviestinnälle yhteisen toimintamallin ja vuoden päättyessä järjestelmässä oli lähes 900 infonäyttöä, jotka sijaitsivat kaupungin eri toimialoilla ja liikelaitoksissa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toimipisteisiin asennettiin

noin 50 lisänäyttöö. Kertomusvuonna tuotimme myös infonäyttöjen laajentamissuunnitelma.

Osallisuuden edistäminen ja kehittäminen

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan uusi osallisuussuunnitelma valmistui.

Toimialan medianäkyvyys – eniten esillä oli kaupunginmuseo

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toiminta ja sen tuottamat palvelut näkyivät ja kuuluivat kaupunkilaisille myös mediassa. Saimme vuonna 2022 mediaosumia 5 209 kappaletta. Eniten julkisuutta saivat kulttuuripalvelut.

Julkisuus jakautui tasaisesti pitkin vuotta. Eniten juttuja, 522 kappaletta, julkaistiin toukokuussa. Eniten näkyvyyttä tuottivat tiedotteet "Vapaaehtoinen seksityö museonäyttelyn pääaiheena ensimmäistä kertaa Suomessa" (26 kpl), "Nuorten auttamisoperaatio koulujen päättymispäivänä 4.6. Helsingissä" (22 kpl) ja "Helsingin kaupunginmuseon uusi näyttely kertoo, miltä hulluus tuntuu" (10 kpl).

Uutisista 69 prosenttia julkaistiin verkossa ja 31 prosenttia printissä. Näkyvyydestä 57 prosenttia oli pienen huomioarvon julkisuutta tai ohimeneviä mainintoja. Suuren tai erittäin suuren huomioarvon julkisuutta oli 19 prosenttia.

Suurin osa mediajulkisuudesta oli sävyltään neutraalia tai positiivista. Osumista 91 prosenttia oli sävyltään neutraaleja, seitsemän prosenttia positiivisia ja kaksi prosenttia negatiivisia.

Koko toimialaa koskettaneita uutisaiheita olivat muun muassa

- » budjettikeskustelut
- » alalle saadut lisämäärärahat
- » alkuvuoden koronarajoitusten purkamisen
- » työvoimapula
- » kunta-alan lakko
- » energiansäästötoimet
- » palkanmaksuongelmat

Henkilöistä esillä olivat etenkin apulaispormestari Paavo Arhinmäki ja vs. toimialajohtaja Laura Aalto. Virkavapaalla oleva toimialajohtaja Tommi Laitio antoi useita laajoja haastatteluja (HS, Kauppalehti ja Suomen Kuvalehti).

Kaupunginmuseon julkisuuden määrä kaksinkertaistui

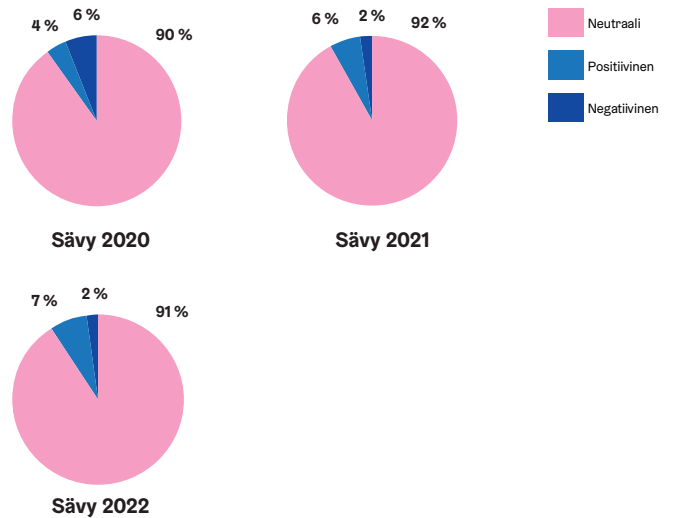
Kulttuurin puolella näkyvyyttä lisäsivät kulttuurikeskukset ja HAM sekä erityisesti kaupunginmuseo, jonka julkisuuden määrä yli kaksinkertaistui vuodesta 2021. Julkisuuden määrää kerrytti perustyo: näyttelyt, julkaisut sekä median julkaisuissaan hyödyntämä museon kuva-aineisto.

Kulttuurikeskusten näkyvyydestä valtaosa oli tapahtumajulkisuutta. Näkyvyyttä saivat myös kaupunginorkesteri ja HAM Helsingin taidemuseo.

Mediajulkisuus vuosina 2019–2022 (mediaosumien määrä)

	2019	2020	2021	2022
Koko toimiala	6 820	5 869	5 526	5 209
Kirjasto	3 686*	2 236	1 426	1 345
Kulttuuri	1 611	2 990	2 714	2 573
Liikunta	1 066	1 039	1 893	1 537
Nuoriso	457	562	562	386

* Oodin ensimmäinen täysi toimintavuosi, näkyy kirjaston mediaosumien määrässä.

Kirjastoista etenkin Oodi näkyi mediassa

Kirjastouutisoinnista yli puolet käsitteli Oodia. Oodista puhuttiin eniten yksittäisin kirjastossa järjestettyihin tapahtumiin liittyen, esimerkkinä Pride-viikon aikana pidetty drag-satutunti. Ukrainankielisen kirjallisuuden kasvanut kysyntä toi näkyvyyttä Monikieliselle kirjastolle.

Liikuntapaikkautisointi noudatti vuodenkiertoa

Liikuntaan liittyen alkuvuodesta keskustelua herätti koronarajoitusten purku, loppuvuodesta puolestaan sähkönsäästötalkoot ja niihin liittyvät suunnitelmat. Talvikaudella puhutti hiihtolajien kunto. Kesällä aiheet liittyivät uimarantoihin ja vedenlaatuun, syksyllä ulkokuntosaleihin ja uusiin talviuintipaikkoihin. Loppuvuodesta mediassa keskusteltiin Kivikon hiihtohallista luopumisesta sekä joidenkin virkistysalueiden mahdollisesta liittämisestä Nuuksion kansallispuistoon.

Nuoret ja nuorisotyö saivat runsaasti julkisuutta

Nuorisopalveluiden osalta julkisuus oli myös monipuolista. Keväällä uutisoitiin koulunuorisotyön kokeilun laajentamisesta. Toukokuussa Yle kertoi nuorten syrjäytymisestä ja nuorisotilojen huonosta käyttöasteesta koronan jälkeen. Esille nousivat myös jengiytyminen, Oodin nuorisotila, Harrastamisen Suomen malli, liikkuva nuorisotyö, kesäkahvilat ja laaja kesäleirivalikoima, joka keräsi kiitosta. Nuorisotyö oli elo-syyskuussa mukana metron tehovalvonnassa.

Liikuntaan liittyen alkuvuodesta keskustelua herätti koronarajoitusten purku, loppuvuodesta puolestaan sähkönsäästötalkoot ja niihin liittyvät suunnitelmat.

6 Talouskatsaus

Käyttötalous

Kaupunginvaltuuston 8. joulukuuta 2021 hyväksymässä talousarviossa toimialan talousarviokohdan toimintakate oli -205,0 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuuston 7. joulukuuta 2022 tekemällä päätöksellä talousarviokohdalle siirrettiin lisäksi yhteensä 0,2 miljoonaa euroa, joka koostui sosiaali- ja terveystoimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle siirtyneiden työntekijöiden palkkakustannuksista sekä palkkakehitysohjelmaan osoitetuista määrärahoista.

Talousarviokohdan sitova taso on toimintakate, johon kaupunginvaltuusto myönsi vuoden 2022 toteumaan perustuen 0,9 miljoonan euron alitusoikeuden.

Talousarviokohdalle kertyi tuloja 33,3 miljoonaa euroa, mikä on 2,5 miljoonaa euroa talousarviota vähemmän. Alkuvuonna 2022 koronarajoitusten vuoksi toimialan toimipaikat olivat kokonaan tai osittain kiinni, mikä vaikutti myyntitulojen pienenemiseen erityisesti liikunta- ja kulttuuripalveluissa. Palvelujen kysyntä ei palautunut vuoden loppupuolella koronapandemiaa edeltäneelle tasolle.

Talousarviokohdan menot olivat 241,0 miljoonaa euroa ja ne alittivat talousarvion 1,6

miljoonalla eurolla. Toimialan kulttuuri-, nuoriso- ja kirjastopalveluissa syntyi menosäästöjä henkilöstökuluissa, palveluiden ostoissa ja vuokrissa. Näillä menosäästöillä pystyttiin kompensoimaan liikuntapalveluissa syntyneitä budjetoitua suurempia menoja muun muassa energia- ja henkilöstökuluissa sekä palvelujen ostoissa.

Talousarviokohdan toimintakatteen toteuma oli -206,1 miljoonaa euroa, mikä on 0,9 miljoonaa euroa talousarviota heikompi.

Koronan vaikutus talouteen

Koronapandemian vuoksi toimialan toimipaikat olivat kiinni tai rajoitetusti avoinna tammikuussa 2022. Tämä pienensi toimialan tulokertymää noin 3,8 miljoonaa euroa, koska saamatta jäi muun muassa pääsylippu- ja muita myyntituloja. Lisämenoja pandemia aiheutti 0,1 miljoonaa euroa liittyen terveys- turvallisuuksien ylläpitoon. Koronarajoitukset toivat myös menosäästöjä noin 2,2 miljoonaa euroa, kun toiminnan volyyymi pienentyi. Suurimmat säästöt tulivat henkilöstömenoista, mutta myös palveluiden ostot ja vuokratulot laskivat koronarajoitusten seurauksena. Koronapandemian nettovaikutus toimialan toimintakatteeseen oli -1,6 miljoonaa euroa.

Kuva: Jussi Hellsten

Suoritetavoitteet ja niiden toteutuminen

Suoritetavoitteet	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Fyysiset käyntikerrat	18 827 00	18 087 117	-739 883
Digitaaliset käyntikerrat *)	4 000 000	4 254 762	254 762
Kirjasto			
Fyysiset käyntikerrat	7 500 000	6 385 586	-1 114 414
Digitaaliset käyntikerrat	3 200 000	3 133 451	-66 549
Kulttuuri			
Fyysiset käyntikerrat	1 200 000	1 097 435	-102 565
Digitaaliset käyntikerrat	450 000	747 377	297 377
Liikunta			
Fyysiset käyntikerrat	9 000 000	9 659 097	659 097
Digitaaliset käyntikerrat	0		0
Nuorisio			
Fyysiset käyntikerrat	1 127 000	944 999	-182 001
Digitaaliset käyntikerrat	133 000	140 808	7 808
Toimialan yhteiset palvelut	217 000	233 126	16 126
Avustukset € / asukas			
Toimiala yhteensä	53,00	53,60	0,60
Kulttuuri	25,70	25,70	0,00
Liikunta	12,60	12,70	0,10
Nuorisio (7–28 v. nuoret)	14,70	15,20	0,50

*) Vuonna 2022 otettu käyttöön uudistettu määntelmä digitaaliselle käyntikerralle

Kulttuurin laitosavustukset

Kulttuurin laitosavustuksilla tuemme kulttuuria edistäviä toimijoita Helsingissä. Tukimuotoina ovat laina-, toiminta- ja vuokra-avustus. Myönsimme vuonna 2022 avustuksia 22,8 miljoonaa euroa.

Liikunnan laitosavustukset

Liikunnan laitosavustuksilla tuemme liikuntaa edistäviä toimijoita Helsingissä. Tukimuotoina ovat rahoitus-, toiminta- ja vuokra-avustus. Myönsimme vuonna 2022 avustuksia yhteensä 15,2 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Toimialan irtaimen omaisuuden perushankintaan oli käytettävissä yhteensä 9,6 miljoonaa euroa, joka koostui talousarvioon varatusta 7,5 miljoonasta eurosta ja edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetystä 2,1 miljoonan euron ylitysoikeudesta. Määrärahaa käytimme 6,4 miljoonaa euroa. Ict-investointeihin käytimme 1,8 miljoonaa euroa ja muihin irtaimen omaisuuden hankintoihin 4,6 miljoonaa euroa.

Suurimmat ict-investoinnit liittyivät toimialan digitalisaatio-ohjelman toteuttamiseen. Muista investoinneista merkittävimpiä olivat liikuntapalvelujen kalusto- ja konehankinnat, nuorisotalojen hankinnat, ratikkamuseon päivitys ja orkesterin soitinhankinnat sekä Oodin, Myllypuron ja Kontulan kirjastojen varustaminen.

Määrärahaa jäi käyttämättä 3,2 miljoonaa euroa koronasta aiheutuneiden projektien viivästymisten sekä ict-investointeihin vaikuttaneiden elektronisten komponenttien toimitusvaikeuksien vuoksi.

7 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ja sen jaostot

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toimintaa ohjaa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puheenjohtajanaan apulaispormestari Paavo Arhinmäki. Lautakunnan alaisuudessa toimii kolme jaostoa: kulttuuri- ja kirjastojaosto, liikuntajaosto ja nuorisajaosto.

Lautakunnan puheenjohtajan katsaus

Kun nyt katsoo taaksepäin viime vuotta, hämmästyttävintä on se, että vielä vuosi sitten kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut olivat pitkälti suljettuja pandemian takia. Yllättävää nopeasti se on jo jäänyt taakse, kun olemme keskittyneet huolehtimaan siitä, että helsinkiläiset löytävät takaisin palveluiden pariin.

Juuri kun pitkän pandemijakson jälkeen alkoi näkyä vähän valoa tunnelin päässä, hyökkäsi Venäjä raakalaismaisesti Ukrainaan ja sota valitettavasti jatkuu edelleen.

Sota Ukrainassa on vaikuttanut energian hintaan ja se taas suoraan toimialaamme, jossa varsinkin monet liikuntapalvelut ovat varsin energiavaltaisia. Kulttuurin ja vapaa-ajan palveluissa on pyritty koko ajan vähentämään energiankulutusta uusilla teknisillä ratkaisuilla ilmasto- ja ympäristösyistä, ja tätä työtä on hintojen nousun myötä kiihdytetty entisestään.

Vuotta on siis leimannut pandemiasta palautuminen ja toisaalta uuteen sotaan myötä muuttuneeseen tilanteeseen sopeutuminen. Toimialamme

palvelut ovat olleet niitä, joihin helsinkiläiset ovat olleet kaikkein tyytyväisimpiä. Meillä onkin ollut haaste pitää tästä kiinni näissä erityisissä olosuhteissa.

Minusta olemme onnistuneet tässä tehtävässä vähintäänkin kohtuullisesti. Toimialan työntekijät ovat erittäin sitoutuneita ja heillä on korkea ammatillinen taito. Olen voinut ypeänä kerta toisensa jälkeen kehua työntekijöitämme helsinkiläisille.

Myös tuore kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on keskustellut aktiivisesti toimialan palveluiden kehittämistä. Yksi tämän valtuustokauden tärkeimmistä tehtävistä on palveluverkon tarkastelu.

Haluamme varmistaa, että jokaisessa lähiössä ja jokaisella asuinalueella on kaupunkilaisille tärkeitä kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita. Lautakunta lausui muun muassa ulkointipalkoista, skeittipulsojen kunnostamisesta, frisbeegolfin harrastusmahdollisuuksien parantamisesta sekä nuorten kulttuuripassin pilotoinnista.

Kun pandemia sulki palveluita, moni helsinkiläinen huomasi ensimmäistä kertaa kuinka tärkeässä roolissa omassa elämässä kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut ovat. Se on inhimillistä, että monesti asioiden merkitystä huomaa ennen kuin niitä ei enää ole.

Vuosi oli vaikea, mutta yhdessä selvisimme siitä hienosti!

Paavo Arhinmäki
apulaispormestari

Haluamme varmistaa, että jokaisessa lähiössä ja jokaisella asuinalueella on kaupunkilaisille tärkeitä kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Jäsen	Varajäsen
Paavo Arhinmäki (Vas.) pj.	Ajak Majok
Nina Suomalainen (Kok.) vpj.	Juha-Pekka Partanen
Dani Niskanen (Kok.)	Sirpa Asko-Seljavaara
Heimo Laaksonen (Kok.)	Arja Karhuvaara
Outi Alanko-Kahiluoto (Vihr.)	Lukas Korpelainen
Shawn Huff (Vihr.)	Nina Miettinen
Tuomas Tuomi-Nikula (Vihr.)	Tuula Yrjö-Koskinen
Hilkka Ahde (SDP)	Jonne Kivinen
Mahad Ahmed (SDP)	Hanna Kivimäki
Veronika Honkasalo (Vas.)	Samu Muttilainen
Teija Makkonen (PS)	Esa Korkia-aho
Eeva Kärkkäinen (Kesk.)	Anna Karhumaa
Joel Harkimo (Liik.)	Oona Hagman

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vuosi 2022 oli sen valtuustokauden ensimmäinen kokonainen vuosi. Puheenjohtajana 13-jäsenisessä lautakunnassa on toimialan apulaispormestari Paavo Arhinmäki.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan esittelijöinä toimivat vuonna 2022 asiasisällöstä riippuen toimialajohtaja Tommi Laitio ja 1. helmikuuta 2022 alkaen vs. toimialajohtaja Laura Aalto, hallintojohtaja Kirsti Laine-Hendolin ja 1. marraskuuta 2022 alkaen vs. hallintojohtaja Petteri Huurre, vs. kulttuurijohtaja Reetta Heiskanen, kirjastopalvelujen johtaja Katri Vänntinen, liikuntajohtaja Tarja Loikkanen sekä nuorisosiainjohtaja Mikko Vatka. Lautakunnan ja sen alaisten kulttuuri- ja kirjastojooston,

liikuntajooston ja nuorisajooston sihteerinä toimii hallintoasiantuntija Miska Nera.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa nuorisoneuvoston läsnäolo- ja puheoikeutettuina edustajina toimivat vuonna 2022 Erik Ehrström, Ehan Wadud ja Anthony Alekseenko. Edustajat osallistuvat kokouksiin yksi kerrallaan mahdollisimman tasapuolisesti vuorotellen.

Koronapandemian takia ja sen jälkimainigeissa lautakunnan sekä sen alaisten jaostojen kokoukset järjestettiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti koko vuoden pääosin hybridimallilla, jolloin jäsenillä oli mahdollisuus osallistua kokouksiin myös etänä eli sähköisessä kokouksympäristössä.

Yli 20 kokousta ja 214 päätöstä

Vuonna 2022 kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kokoontui 23 kertaa ja teki 214 päätöstä, joihin sisältyi 58 lausuntoa liittyen pääosin valtuustaloitteisiin, toivomusonsiin ja talousarvioaloitteisiin. Lausuntojen aiheina olivat muun muassa kaupunkilaisten frisbeegolfin harrastusmahdollisuuksien parantaminen, skeittipuistojen kunnostaminen, pienveneily ja veneiden talvisäilytys, ulkouintipaikat, historiasta kertovat muistolaatat ja informaatiotalut, nuorten aloitejärjestelmän parannukset, nuorten kulttuuripassin pilotointi sekä erilaisten tilojen käyttö kulttuuri- ja kansalaistoimintaan. Lisäksi lautakunta antoi lausuntoja muun muassa hankesuunnitelmista ja liikuntatoimijoiden lainahakemuksista sekä valtioneuvoston esitysluonnoksesta eduskunnalle nuorisolain muuttamiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valitsi vuoden alussa toimialajohtajan määräaikaikseksi viransijaiseksi Laura Aallon 19. joulukuuta 2023 saakka.

Lautakunta edesauttoi päätöksillään liikuntamahdollisuuksia vuokraamalla maa-alueita eri toimijoille ja osallistumalla monentyyppisiin hankintoihin kiinteistötraktoreista etsivän nuorisotyön palveluihin. Lautakunta täydensi kulttuurin ja vapaa-aajan toimialan yhteisiä avustusperiaatteita liittyen Helsingin kaupunkia velvoittaviin pakotteisiin.

Kesäkuussa lautakunta esitti kaupunginhallitukselle taidemuseon toiminnan ja henkilöstön siirtämisen HAM Helsingin taidemuseosaatioon ja muutos astui voimaan 1. tammikuuta 2023. Syyskuussa lautakunta käsitteli kulttuurin ja vapaa-aajan toimialan talousarvioehdotuksen ja hyväksyi joulukuussa tulosbudjetin ja

toimintasuunnitelman vuodelle 2023. Vuoden lopuksi hyväksyttiin toimialan osalta Helsingin lähiliikuntapaikkaohjelma vuosille 2022–2032.

Opintomatkan kohteena kulttuurin ja vapaa-aajan palveluidensa organisointia uudistanut Skotlantia

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta teki 27.–30.9.2022 opintomatkan Skotlantia kohteena Glasgow ja Dundee. Skotlannissa kulttuurin ja vapaa-aajan palveluiden organisointia on uudistettu laajasti viimeisen viidentoista vuoden aikana. Kulttuurin ja vapaa-aajan palveluita on monissa kaupungeissa koottu kuntatoimijoiden perustamiin säätöihin, joiden rahoitus tulee pääosin kunnalta.

Matkalle osallistuneet tutustuivat muun muassa Glasgow Lifen ja Creative Scotlannin toimintamalleihin ja tapasivat Suomen Britannian- ja Irlannin-instituutin johtoa. Vierailukohteina olivat muun muassa Emirates Arena, Ibrox Stadium, Glasgow Women's Library, SWGS-kulttuuri- ja tapahtumakompleksi sekä V&A Dundee -museo. Virallisen ohjelman ja oppien ohessa matka vahvisti lautakunnan yhteistyötä ja -henkeä.

Virallisen ohjelman ja oppien ohessa matka vahvisti lautakunnan yhteistyötä ja -henkeä.

Kulttuuri- ja kirjastojaosto

Jäsen	Varajäsen
Sirpa Asko-Seljavaara (Kok.), pj.	Balan Pillai
Tuula Yrjö-Koskinen (Vihr.) vpj.	Ville Sinnemäki
Lotta Backlund (Kok.)	Jari Nissinen
Pertti Sivonen (Kok.)	Sanna Kantola
Mikko Leisti (Vihr.)	Kirsikka Ruohonen
Fardoos Helal (SDP)	David Caceres Del Castillo
Sirpa Asko-Seljavaara (Kok.), pj.	Sirpa Asko-Seljavaara (Kok.), pj.
Jemi Heinilä (SDP)	Mirka Virolainen
Antti Kauppinen (Vas.)	Laura Lintula
Henrika Ziliacus-Tikkanen (RKP)	Kasper Kannosto

Yhdeksänjäsenisen kulttuuri- ja kirjastojaoston puheenjohtaja oli Sirpa Asko-Seljavaara. Vuonna 2022 kulttuuri- ja kirjastojaosto kokoontui yhdeksän kertaa ja teki 42 päätöstä. Kulttuuri- ja kirjastojaosto huolehtii taide- ja kulttuuritoimintaan sekä kulttuuripolitiikan toteuttamiseen tarkoitettujen avustusten jakamiseen liittyvistä tehtävistä sekä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien hyväksymisestä. Jaosto antaa lausunnon toimialalautakunnalle tulosbudjetista ja toimintasuunnitelmasta.

Kulttuuri- ja kirjastojaosto myönsi läpi vuoden taide- ja kulttuuriavustuksia aina isoista taidelaitosten toiminta-avustuksista pienempimuotoisiin projektivastuksiin sekä erillisiin kehittämisavustuksiin. Kulttuuri- ja kirjastojaosto päivitti keväällä avustuslajit ja arviointiperusteet. Jaosto myönsi taiteen perusopetuksen kehittämisavustuksia ja käsitteli

opetuslupia sekä jakoi avustusta iäkkäiden ihmisten kulttuuritoiminnan edistämiseksi.

Helsinki-päivänä 12. kesäkuuta 2022 myönnettiin kulttuuripalkinto teatteriryhmä Red Nose Companyn vetäjille Timo Ruuskaselle ja Tuukka Vasamalle ja samalla myönnettiin kolme vuoden taiteilija -palkintoa. Vuoden 2022 Helsingin kulttuuriteko -palkinnon sai Refugee Film Festival. Koronaeritysavustusta jaosto myönsi erillishakuna koronasta palautumiseen 600 000 euroa ja projektivastuksina 450 000 euroa sekä kohdensi 250 000 koronamikroavustuksiin.

Liikuntajaosto

Jäsen	Varajäsen
Sami Muttilainen (Vas.) pj	Elina Vainikainen
Arja Karhuvaara (Kok.), vpj	Ilmari Heikkinen
Maria Miala (Kok.)	Jaakko Haataja
Pekka Löfman (Kok.)	Ella Pauna
Maria Nyqvist (Vihr.)	Mikael Ojala
Risto Kolanen (SDP)	Kirsi Sutton
Jukka Järvinen (16.11.2022 saakka)	
Hanna Mithiku (Vas.)	Ahmad Hosseini
Teijo Aalto (PS)	Mia-Maria Heinänen
Kimmo Veijalainen (PS)	Marleena Isomaa Janiina Reilamo (26.10.2022 saakka)

Yhdeksänjäsenisen liikuntajaoston puheenjohtajana oli Sami Muttilainen. Liikuntajaosto kokoontui vuonna 2022 kuusi kertaa ja teki 31 päätöstä. Liikuntajaosto huolehtii liikuntatoimintaan ja liikuntapolitiikan toteuttamiseen tarkoitettujen avustusten jakamiseen liittyvistä tehtävistä. Jaosto antaa lausunnon toimialalautakunnalle tulosbudjetista ja toimintasuunnitelmasta.

Liikuntajaosto myönsi keväällä toiminta-avustuksia, tilankäyttöavustuksia sekä muiden liikuntaa edistävien yhdistysten avustuksia.

Helsinki-päivänä 12. kesäkuuta 2022 palkittiin helsinkiläisurheilijoita liikuntajaoston päätöksen mukaisesti. Syyskaudella jaosto jakoi helsinkiläisten lasten ja nuorten liikkumisen lisäämiseen suunnattua avustusta 160 868 euroa sekä myönsi vuoden 2023 liikunnan laitosavustukset. Liikuntajaosto hyväksyi haku-

prosessin ja kriteerit uudelle avustusmuodolle iäkkäiden ihmisten liikkumisen edistämiseksi vuodelle 2023.

Nuorisajaosto

Jäsen	Varajäsen
Nina Miettinen (Vihr.) pj.	Konsta Lindi
Hanna Kivimäki (SDP) vpj.	Riku Vainio
Veera Hellman (Kok.)	Hari Parviainen
Joona Haavisto (Kok.)	Ella Pauna
Yuri Birjulin (Vihr.)	Helmi Lipiäinen
Amin Hassan (Vihr.)	Laura Serkosalo
Kamal Jafi (SDP)	Sara Salonen
Vili Saarnio (Vas.)	Anni Pihlaja
Emmi Piippo (RKP)	Nicolas Sjöberg

Yhdeksänjäsenen nuorisajaoston puheenjohtajana oli Nina Miettinen. Nuorisajaosto kokoontui vuonna 2022 kuusi kertaa ja teki 31 päätöstä. Nuorisajaosto huolehtii nuorisotyöhön ja nuorisopolitiikan toteuttamiseen tarkoitettujen avustusten jakamiseen liittyvistä tehtävistä sekä seuraa nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja nuorten aloiteoikeuden toteutumista kaupungissa. Jaosto antaa lausunnon toimialalautakunnalle tulosbudjetista ja toimintasuunnitelmasta.

Nuorisajaosto myönsi toiminta- ja palkkausavustuksia sekä erillisiä projekti-, leiri- ja starttiavustuksia. Keväällä nuorisajaosto merkitsi tiedoksi tilannekatsauksen lasten ja nuorten osallisuussuunnitelmasta kaudelle 2021–2025 sekä seurasi nuorten aloiteoikeuden toteutumista Helsingin kaupungissa.

Helsinki